

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

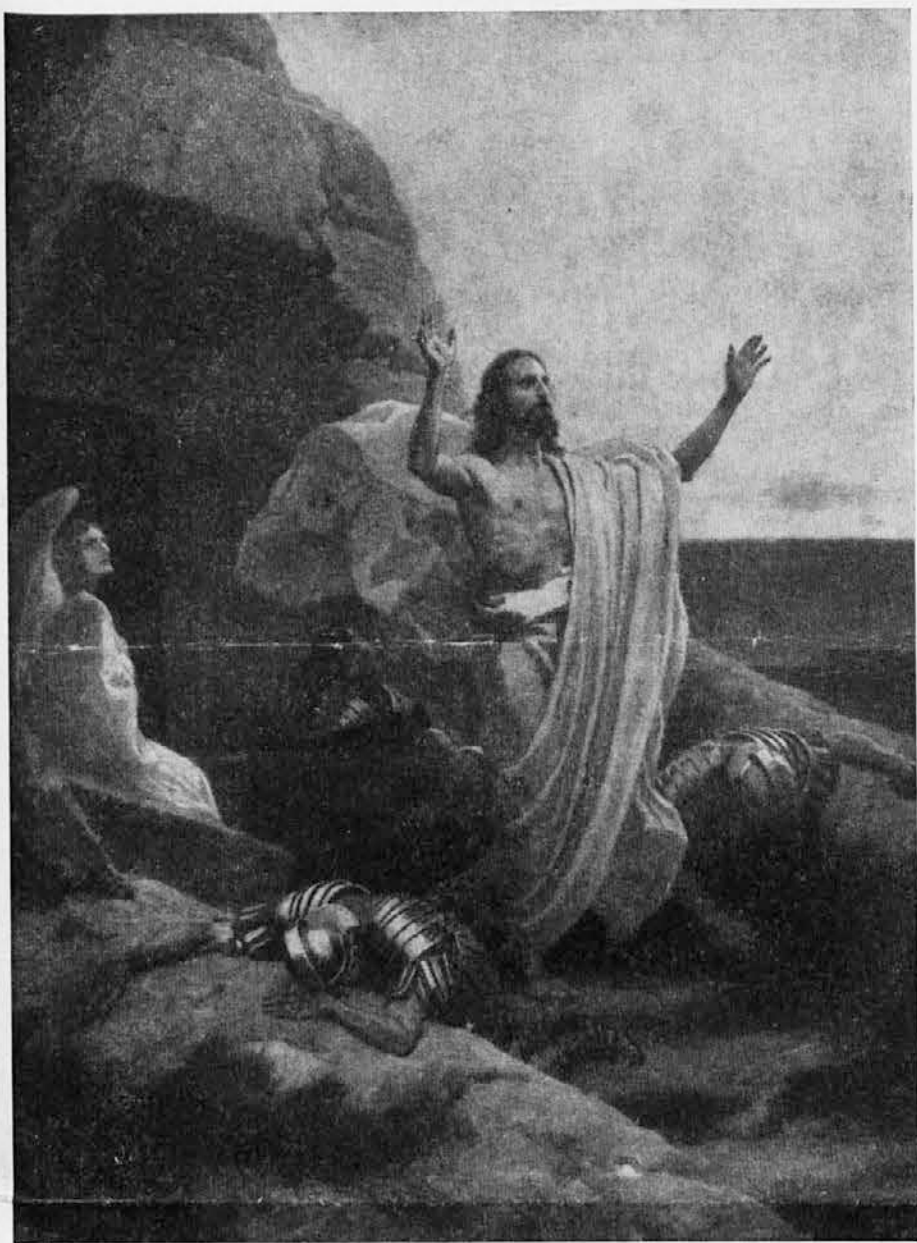
Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 13 (1345)

Gorica - četrtek, 27. marca 1975 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Adventno pričakovanje, da bi prišel nekdo, ki bi ljudi učil živeti, se je s Kristusovim vstajenjem končno izpolnilo. Na svet se je razlilo obilje božje milosti, ki je vsem na voljo, kateri želijo z njo sodelovati. Naj bi ta milost tudi v nas, ko bomo doživljali letošnjo veliko noč, napravila svoje! Naj bi po tej veliki noči močnejše zaživel svoj osnovni krščanski poklic in se vedno bolj občuteno povezali z Njim, ki je v krstu položil v nas svojega Duha. Ta Duh bo obudil tudi nas tako kot je obudil Jezusa iz Nazareta. Da bi bili tega vstajenja v polni meri deležni, želita naročnikom, bralcem, podpornikom, sodelavcem in vsem prijateljem »Katoliškega glasa«

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Tudi mladina je del Cerkve

Južnotirolski škof iz škofije Bozen-Brixen, dr. J. Gargitter, je obravnaval v letošnjem postnem pismu probleme mladine, družine, družbe in Cerkve. Med drugim govori o današnji mladini: Če išče danes Cerkve na raznih področjih nova pota in nove delovne metode, je to potrebno predvsem na področju dela za mladino.

»Zato pozivam vse duhovnike, starše in vzgojitelje za razumevanje, če poskušamo v naši škofiji v tem oziru nove poizkuse, ki se morda v marsičem oddaljujejo od dosedanjih načinov. Upam, da ne bo treba obžalovati, če izkažemo mladini zaupanje in jo tako čimprej vključimo v sodelovanje na verskem področju,« pravi škof Gargitter.

V dušnopastirski službi za mladino nikakor ni mogoče prezreti spremenjenega zadržanja mladine do Cerkve. »Če smo nekaj poudarjali, da je treba mladino obvarovati pred nevarnostmi in verskimi krizami, spoznavamo vedno bolj, da temu danes ni več tako, temveč da prav prestane krize vodijo mlade ljudi do prepričanih in stanovitnih kristjanov.« Zato je nujno, da mladih ljudi v njih duhovnem doživljanju ne prepuščamo samim sebi, temveč da jih spremljamo z razumevanjem in pripravljenostjo.

Tudi v današnji mladini je mnogo pravičnosti in idealizma za uresničevanje evangeljskega krščanstva in zavesti pripadnosti Cerkvi. Seveda pri tem ne moremo mimo generacijskega problema, ki ni nič novega, le da se v vsakem času pojavlja v drugačni obliki. Napetosti med vztraja-

jočimi pri starem in zahtevajočimi po novem, med preteklostjo in prihodnostjo, so vedno bile in bodo.

»Če skušamo razumeti znamenja časa, moramo priti do prepričanja, da bo prihodnost drugačna, kot je bila preteklost. Pri vsem spoštovanju in hvaležnosti za delavnost v preteklosti mora biti naš pogled usmerjen v bodočnost.«

Bilo bi torej za družbo in za Cerkve neodgovorno, če bi ne pritegnili mladine k sodelovanju pod izgovorom, da ona pač za to odgovorno mesto nima dovolj znanja, vednosti, izkušnje in starosti. Ali bi takšni izgovori ne bili le izraz strahu pred mladino? Toda tudi ona je del Cerkve!

Umrli je dekan diplomatskega zbora v Vatikanu

Od leta 1962 je bil kot najstarejši diplomatski predstavnik dekan diplomatskega zbora v Vatikanu Kubanec Luis Amando Blanco. Sedaj je umrl in ga je nasledil libanonski poslanik Nagib Dahdah. Zaradi prikupnega značaja je imel poslanik Blanco v Vatikanu vrsto prijateljev.

Podjetni zakristan stolnice v Augsburgu

Zakristan augsburške stolnice je med verniki stolne župnije in med obiskovalci stolnice zbral za Sveto deželo tolikšno vsoto, da so z njo lahko kupili štiri zvonove. Posvetili so jih v augsburški stolnici.

Moč velikonočne skrivnosti

Čeprav poveljani Kristus pripada drugačnemu, bodočemu svetu, kakršen bo po koncu sveta, je dejstvo njegovega vstajenja zgodovinsko in zgodovina ga tudi potrjuje. Apostoli so se vstalega Gospoda dotikali, so z njim jedli, ga videli, poslušali, se z njim pogovarjali. Zato je apostol Peter judovskemu velikemu zboru mogel reči: »Ne moremo namreč, da ne bi govorili, kar smo videli in slišali.« Samo na takšnem temelju more počivati trdna vera. Notranja vsebina te resnice in njen vsestranski pomen je pa seveda predmet vere.

Kristus se je po vstajenju 40 dni prikazoval apostolom in drugim izbrancem, da jih je potrjeval v veri v vstajenje, postavil Cerkvi Petra za vidnega poglavarja, jim dajal navodila za bodoče apostolsko delo, napovedal prihod Svetega Duha pa tudi, da bo kljub vidni odsotnosti ostal z njimi po Svetem Duhu do konca sveta.

POMEN GOSPODOVEGA VSTAJENJA

Pri mašni veri izpovedujemo: »... ki je zaradi nas ljudi in zaradi našega zveličanja prišel iz nebes.« Trpljenje in smrt predstavljata eno stran Kristusovega odrešilnega dela, vstajenje in poveljanje pa drugo; oboje skupaj pa sestavlja Kristusovo velikonočno skrivnost. Z njo je zaslužil in pripravi odrešenje vsemu človeškemu rodu. »Če je zaradi prestopka enega množica umrla, sta se milost božja in dar v milosti enega človeka Jezusa Kristusa izlila nad množico v mnogo večjem obilju« (Rimlj 5, 15).

V moči Kristusovega odrešenja se človek ni samo spravil z Bogom in vrnjeno mu je bilo ne le božje otroštvo, ampak mu je bilo dano tudi poroštvo častitljivega vstajenja in večnega življenja. Apostol Pavel je zapisal: »Takrat se bo izpolnila beseda: Poučita je smrt v zmago. Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?«

Seveda je s svojim trpljenjem Kristus najprej sebi zaslužil slavo vstajenja in poveljanja. Zato je učencema na poti v Emavs dejal: »Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to pretrpel in šel v svojo slavo?«. V večni spomin križane ljubezni si je poveljani Gospod zadržal znamenja ran, ki so mu jih na rokah in nogah naredili žebli, na prsih pa vojakova sulica.

NAŠA UDELEŽBA NA VELIKONOČNI SKRIVNOSTI

Kristus je v svojem zgodovinskem življenju preobitno zaslužil milosti odrešenja za ves človeški rod, Cerkvi, svojim duhovnikom in vsem vernikom pa prepustil naloge, da njegovo odrešenje posredujejo vsem ljudem, ki so odrešenja sposobni in potrebni.

Božji načrt odrešenja je res čudovit in se zelo sklada z dostojanstvom in naravo človeka. Človek je razumno bitje s svobodno voljo. Po svobodno sprejeti veri naj se da krstiti in vključi naj se v skrivnostno Kristusovo telo. Človek počasi raste in se razvija, tudi odrešenje upošteva ta zakon. Ko smo prišli do zavesti pa vse do zadnjega diha naj bi v valovitem vzponu duhovno rasli »do mere polne starosti Kristusove«.

Za svobodnega in za delo ustvarjenega človeka je primerno, da je do neke mere aktiven, treba je le Kristusovo odrešenje obračati nase in na druge in tako na svojem telesu dopolnjevati, kar nedostaja bridkostim Kristusovim, za njegovo telo, ki je Cerkve.

S svetim krstom se je začelo naše življenje s Kristusom. Ostali smo vsak samo svoja oseba z lastno odgovornostjo, vendar smo se na skrivnostno način vcepili na Kristusa in začeli smo živeti njegovo življenje. Ne moremo mimo jasnih besed: »Ali mar ne veste, da smo vsi, kateri smo bili krščeni v Kristusa Jezusa, bili krščeni v njegovo smrt? Pokopani smo bili torej z njim po krstu v smrt, da bi tako, kakor je Kristus vstal od mrtvih v slavo Očetovo, tudi mi zaživel novo življenje.«

Seveda pa nismo povezani le s Kristusom, ampak tudi med seboj. »Kakor imamo namreč v enem telesu mnogo udov, vsi udje pa nimajo istega opravila, tako je množica nas eno telo v Kristusu, posamezni pa med seboj udje. Vsak ud Cerkve je dolžan pomagati drugim udom-sobratom v Kristusu na poti zveličanja.«

Sodelovanje med različnimi udi Cerkve se mora odvijati v medsebojnem sporazumevanju, ljubezni ter veselju. Vse, kar ovira skladno rast in razvoj, ne prihaja od Boga, ampak od duha, ki je božjim načrtom nasproten.

Z OBNOVLJENIM OPTIMIZMOM

Spričo revščine, bolezni in smrti, tolikšne pokvarjenosti in sovraštva na svetu se človeka lahko poloti malodušnost in strah, če že ne obup. Velika noč pa tako prepričljivo govori, da Bog človeka kliče, naj bo s celotno svojo na-

ravo z njim združen v večnem občestvu neminljivega božjega življenja. To zmago je Kristus pridobil s svojim vstajenjem k življenju, ko je s svojo smrtjo človeka osvobodil smrti. Bog nam pripravlja novo bivališče in novo zemljo, na kateri prebiva pravičnost in katere blaženost bo izpolnila in prekosila vsa hrepenenja po miru, ki se porajajo v srcih ljudi.

Kljub tolikemu zlu, ki ga opazamo na zemlji, nam velika noč jasno oznanja Kristusovo končno zmago in zmago vseh njegovih prijateljev. Kristus ima v vseh časih svetovne zgodovine premoč nad silami teme. Temne moči pekla in hudobije se morejo razvijati samo v mejah, ki jih je začrtal Bog, ne pa preko njih.

Čeprav so posledice izvirnega greha nad človeškim rodom ostale in ob pomoči temnih sil pekla povzročajo na svetu veliko zla ter pomenijo močno oviro za rast božjega kraljestva, je vendar božja moč silnejša in se zato božje kraljestvo zmagovito prebija.

Ker je Kristus odrešil celega človeka v vseh njegovih razsežnostih, se mora Kristusov blagodejni vpliv poznati tudi na svetnem, zemeljskem področju, kjer raste telo nove človeške družine, ki že more dati nekaj obrisa novega sveta.

Ob takem predvidevanju naše življenje ni več žalostno, temno in brezupno, čeprav nas trenutno mučijo skrbi, trpljenje, vsakovrstne preizkušnje. Veliki petek dobi svojo rešitev in osvešitev v zarji velike noči.

Neutrudno delajmo za zmago duhovnih vrednot krščanstva, in bratske skupnosti in resnični pravičnosti ter ljubezni, za kar nam velika noč prinaša novih svežih moči.

Vojna v Vietnamu se je spet razvnela

Vatikanski list »L'Osservatore Romano« poroča, da je pri napadu na mesto Ban Me Thuot v Južnem Vietnamu izgubil življenje generalni vikar tamkajšnje škofije msgr. Trinh Chinh Truc, dva škofa in več duhovnikov pa so napadalci odpeljali. Odpeljali so tudi mnoge druge ljudi. List izraža zaskrbljenost za usodo ujetih, ki so postali žrtev bratomorne vojne.

Po podatkih angleškega lista »Daily Telegraph« je v Vietnamu vsaj poldrugi milijon otrok in doraščajoče mladine sirot, ki so v vojnih grozotah izgubili očeta ali mater ali celo oba starša. List nadalje pravi, da so mnogi teh sirot popolnoma prepuščeni sami sebi. Prva posledica tega težkega stanja je, da se je močno povečalo število mladoletnih zločincev. Nad 100.000 otrok je duševno zaostalih, mnogi pa so tudi telesno prizadeti.

Medtem se v severnem delu Južnega Vietnama nadaljuje silna ofenziva komunističnih čet, ki v preziru do dogovorov v Parizu leta 1973 načrtno zasedajo kraj za krajem, pokrajino za pokrajino, ne da bi svetovna javnost, drugače tako občutljiva, če gre za nastope s strani desničarskih diktatur, kaj protestirala.

Komunistično gibanje Vietkong obvlada sedaj že devet pokrajin, ki so bile pod upravo vlade v Saigonu, stara prestolnica Hué je na tem, da pade, ljudje pa množično beže pred »osvoboditelji« na jug. Naj levičarji vseh vrst razlože ta pojav, ki se redno ponavlja, ko se komunistične čete približajo kakemu kraju!

Seveda je vse to v korist Sev. Vietnama, ki gradi svoj komunizem in ga skuša vsiliti tudi južnemu delu dežele. V Sev. Vietnamu živi okoli 22 milijonov prebivalcev; od tega je nekaj nad milijon katoličanov. Za to skupnost skrbi dvanajst škofov in 350 duhovnikov. Pred razdelitvijo dežele na severni in južni del je bila podoba precej drugačna. Po množični izselitvi katoličanov in odhodu več kot 70 odstotkov na jug dežele pa se je razmerje med katoličani in ostalimi prebivalci Sev. Vietnama zelo spremenilo.

Sredi marca je Vatikan obiskala partijska delegacija iz Sev. Vietnama. Razgovorov se je z vatikanske strani udeležil tudi nadškof Agostino Casaroli. Ta se je v papeževem imenu zahvalil, da se je mogel hanojski pomožni škof udeležiti jesenskega zasedanja škofovske sinode v Rimu. O samem srečanju pa ni bilo izdano nobeno uradno poročilo.

Svetniški proces za Pija XII. in Janeza XXIII.

V Rimu so končali škofijski postopek za razglasitev papežev Pija XII. in Janeza XXIII. za blažena. Listine so bile izročene papeškemu uradu za zadeve svetnikov v štirih velikih zapečatenih kovčkih. Za zadevo Pija XII. so imeli 197 sej in so zaslišali 61 prič iz sedmih držav, za Janeza XXIII. pa 144 sej. Pri tem so zaslišali 50 prič iz devetih držav.

O našem „nacionalizmu“

Pri vsakodnevnih srečanjih s slovenskim človekom sem večkrat načel pogovor o naši politični stvarnosti. In sem mogel opaziti, da je naš človek zelo enostransko poučen. Slovenci, ki podpiramo in volimo Slovensko skupnost, smo najprej (tako pravijo) »sluge katoliške Cerkve« — zraven pa še nacionalisti.

O prvem pojmu ne bom niti zgubljal besed, ker bi jih bilo škoda, pri drugem pa se bom ustavil nekoliko dlje.

Najprej bi me zelo zanimalo vedeti, kaj naj pomeni beseda nacionalist. Ali mogoče to, da znači človeka, ki se ni prodal tujemu mamilu, ki je ostal zvest svoji narodni bitnosti, ki je v odločilnih trenutkih naše zgodovine odločal z lastno glavo in se vedno boril za koristi slovenskega naroda? Če to pomeni biti nacionalist, potem sem prvi, ki bom tak nacionalizem podprl.

Problem vsega pa je v besedi sami, ki jo vsi vedno rabijo v slabem pomenu. Bolje bi bilo, da bi temu rekli nacionalna zavest, nacionalni čut. Ker nacionalizem pomeni sedaj nekaj čisto drugega: je samohvala, samopoveličevanje, preziranje tujega in še marsikaj.

Nacionalizem vedno škodi bratstvu, je pravzaprav proti vsakemu bratstvu, dočim je narodna zavest, narodna zvestoba resna podlaga vsakemu pristnemu sožitju. Je vse zama, da se bo slovenski človek šopiril v tujem okolju, doma pa ne bo poznal niti Prešerna in bo nastopal proti tistim, ki se žrtvujejo za naš narod.

Ne morem razumeti, kako je tu v zamejstvu naš človek lahko tako kratkoviden. Če že imamo svoja društva, svoje domove, in če hočete, tudi svojo slovensko stranko, ne verjamem, da je to že zadosten vzrok, da nekoga označijo za nacionalista. V dobi fašizma, ko je slovenski človek trpel in umiral, nisi našel Slovenca, ki bi ti rekel nacionalist, ker si govoril slovensko. Danes pa dobiš ljudi, ki te po-

milujejo, če v mešani družbi uporabljajo svoj jezik in ki ti skoraj zaničljivo rečejo: »Kaj boste govorili vi, Slovenci, ki vas je komaj peščica.« Nekoč so ljudje — v daljnem letu 1936 — šli za krsto Lojzeta Bratuža, ki je izpil kupo smrti do konca, ker je bil zaveden Slovenec; danes pa najdeš slovenskega človeka, domačina, ki te zasramuje, ker si Slovenec.

Zame je ta logika grda in nepoštena. Ta moj sogovornik bi bolje storil, ako bi rekel: »Jaz sem se odločil za tujega gospodarja, ti pa ostani Slovenec, če hočeš in kot takega te bom spoštoval.« To bi bil bolj resen odgovor, da se bi predvsem nikogar ne žalil in bi izrazil žalostno resnico, da se lepo število Slovencev raje odloča za tuje stranke.

Ko večkrat prebiram poslovlina pismo naših mladeničev, ki so padli pod kruto nacistično kroglo, ali ko preiščujem o naših slovenskih ljudeh, ki so v dobi fašističnega terorja prestali toliko težav in pretrpeli toliko gorja, se resno vprašujem, zakaj moram jaz, ki me niso zadela vsa ta grozodejstva, biti brezbržen in dovoliti, da me sramoti lastni brat in obtožuje samo zaradi tega, ker hočem ohraniti svojo zvestobo in zavest?

Je mar v globokih in nerazumljivih načrtih zgodovine človeštva odločeno, da moramo izginiti, če že ne po tuji, pa po lastni krivdi? Prav tu bi poklical na pomoč vse naše slovenske ljudi, ki se še niso prodali in ki hočejo ostati zvesti svojemu narodu. Ni nikjer zapisano in zagotovljeno, da se ne bodo tudi italijanske stranke odločile za množično in pretehtano protislovensko gonjo, kot so jo izvršile vse vodilne stranke v Avstriji ob zadnjih volitvah na Koroškem. Žal uživajo te stranke pomoč tudi slovenskih ljudi, ki že nimajo več poslušalca za usodo naroda. Za to usodo skrbimo nekateri, ki o nas pravijo, da smo nacionalisti. Čez leta bomo videli, kdo je imel prav.

V. L.

ljenskem jubileju za plodovito delo izreкла toplo priznanje.

Iz predsednikovih izjavanj je bilo končno razvidno, da ostanejo nastopi in pobude, ki jih zgoraj omenjam, v polni veljavi tudi za bodoče delovno obdobje, obenem pa namerava ZCPZ izdati zbirko zborovskih skladb slovenskih glasbenih umetnikov, ki snujejo na področju naše dežele, kar bo brez dvoma obogatilo tukajšnjo in občaslovensko zborovsko literaturo ter ji tako v vsebini kot v melodiji vtilo nove svežine.

Za predsednikom je poročala tajnica Ivanka Furlanova, katere nam je v izčrpnem pregledu osvetlila tudi finančno plat organizacijske dejavnosti, ki je ob skrbnem in vestnem upravljanju kljub občutnim izdatkom ostala aktivna. O vsem povedanem se je nato razvila debata, v katero je s kritiko in predlogi aktivno poseglo več kot deset udeležencev, med katerimi častni gost škofov vikar dr. Lojze Škerl, msgr. Živic, prof. Bizjakova, učitelj Branko Lupinc, Dušan Jakomin in drugi.

V zvezi z razrešnico, ki jo je predlagal predsednik občnega zbora, je dr. Harej poudaril potrebo, da se za boljše in uspešnejše delovanje celotne organizacije njen odbor razširi in pomnoži z novimi člani, ki bodo voljni zavijati rokave in pridno pomagati, da se ZCPZ kot važna kulturna ustanova v slovenskem zamejstvu tudi v bodoče čim uspešneje uveljavlja.

Naj ob zaključku pričujočega poročila omenim, da na osnovi volivnega izida sestavljajo novi odbor ZCPZ naslednji člani: dr. Zorko Harej, dr. Humbert Mamolo, msgr. Marjan Živic, Ivanka Furlan, Janko Ban, Nada Zerjal-Zaghet in Ljuba Smotlak, kot nadzorna odbornika pa Milko Cibic in Tone Kostnapfel.

Novoizvoljenemu odboru želimo, da bi tudi v bodoče kar se da uspešno uresničeval vse pobude, ki jih bo smatral za koristne in potrebne ter tako pomagal k vsestranski rasti in napredku naših zborov v mestu in na podeželju.

Tone Kostnapfel

Nabirka za katoliški tisk na Tržaškem

	Lir
Novi sv. Anton in Mar. družba	145.000
Opčine	138.000
Sv. Križ	80.000
Rojan	72.000
Skedenj	57.000
Boršt	50.000
Mačkopolje	50.000
Dolina	45.500
Barkovlje	44.400
Boljunec	42.000
Prosek	42.000
Sv. Ivan - Trst	44.500
Bazovica - Pesek	36.500
Kontovel	32.000
Sv. Vincencij	26.000
Katinara	24.000
Kolonkovec	23.000
Podlonjer	17.500
Salezijanci, Trst	30.000
Sv. Jakob	16.000
Sv. Ana	15.000
Ricanje	10.000
Zavlj	10.000
Sv. Barbara	7.500
Repentabor	5.000
Trebče	5.000
Milje - Trst	7.500

1.074.500

Vsem dobrotnikom pristrčna hvala!

Bralci pišejo

Oddaja, ki ni posrečena

Kot stalen poslušalec tržaškega radia bi rad vedel, zakaj so oddajo »Kdo, kdaj, zakaj« spremenili v sedanjo obliko, ki po mojem ni prav nič posrečena. Prej smo ji lahko z zanimanjem sledili, ker je bilo v vsaki oddaji gotovo za vsakogar nekaj. Nekaj športa, nekaj s kulturnega področja, gospodarskega, političnega itd. Sedanja oddaja pa je taka, da se prav po vsaki vprašam, zakaj je na sporedu ob tistem času. Vse dosedanje oddaje nove serije »Kdo, kdaj, zakaj« bi po mojem mnenju morale biti vključene v redne kulturne, gospodarske in druge oddaje, ki že obstajajo.

Prepričan sem, da ne izražam samo svojega mnenja, če trdim, da bi raje imel oddajo tako kot je bila prej. Prav bi bilo, če vsaj za novo sezono vodstvo RAI-ja nekoliko premisli, preden uvede spet to oddajo tako kot je sedaj. »Kdo, kdaj, zakaj« je bil pregled raznih dejavnosti in dogodkov v minulem tednu. In to naj bi ostal tudi v bodoče. Naš radijski tehnik!

(Podpis)

Nagrada »Vstajenje« 1974

Komisija literarne nagrade »Vstajenje«, ki jo sestavljajo prof. Martin Jevnikar, častnikar Franc Jeza, dr. Anton Kacin in prof. Zora Tavčar Rebula se je sestala 20. marca 1975 v Trstu in podelila literarno nagrado »Vstajenje« za leto 1974 tržaškemu skladatelju Ubaldu Vrabcu.

Komisija je takole utemeljila svojo odločitev: skladatelj Ubald Vrabec je izdal leta 1974 dve glasbeni deli: »Ljudske nabožne« in »Mašo št. 5 za zbor in ljudsko petje«. V prvi knjigi je zbral napeve in besedila iz raznih slovenskih pokrajin in jih priredil za mešani zbor. Njegova zasluga je, da jih je izpisal in izdelal in jih tako ohranil in razširil med ljudstvo. Maša pa je sestavljena po smernicah zadnjega koncila, ki je priporočil, naj vse ljudstvo sodeluje pri bogoslužju. Tako je dal novo vsebino in obliko slovenski cerkveni pesmi, ki odraža občutje sodobnega človeka.

Denar in nagrado je poklonila Hranilnica in posojilnica na Opčinah.

Slovenska skupnost o šolskih problemih

Izvršni svet Slovenske skupnosti je na svoji redni seji 21. marca obravnaval razna šolska vprašanja, uporabo slovensčine v javnoupornih organih ter voltve v obrtniško zbornico.

V zvezi s še nerešenimi vprašanji, ki so življenjsko važna za razvoj šolstva slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, izvršni odbor ponovno poudarja zahtevo po ustanovitvi samostojnega šolskega okraja za vse slovenske šole v deželi, kakor jo je že utemeljil v svoji izjavi 19. januarja. Zato obžaluje, da se tej splošni zahtevi šolskih, kulturnih in političnih sil manjšine niso pridružile vse politične stranke, ki zbirajo Slovence in imajo poslance v parlamentu, z izjemo PSI. Slovenska skupnost se bo vsekakor na vseh ravneh dosledno zavzela, da se ustrezno dopolni zadevni šolski zakon.

Glede novih izvoljenih šolskih svetov in drugih organov je izvršni odbor mnenja, da morajo ohraniti svojo delovno in programsko avtonomijo. V ta namen naj se valorizira šolski odbor, v katerem so zastopane vse kulturne in politične komponente. Ta naj nudi vsakršno potrebno pomoč skupno izvoljenim organom. Zato je proti vsakršnemu instrumentaliziranju le-teh.

Izražamo zahvalo in priznanje Slovincem na Tržaškem in Koroškem, ker nam dajejo poguma za možat nastop v korist našega naroda.

V okviru naporov za uveljavljanje slovenskega jezika v javnoupornih organih Slovenska skupnost vztraja odločno na stališču, da imajo izvoljeni slovenski predstavniki pravico uporabljati svoj materin jezik pri izvrševanju svojega mandata, zato jo bo zagovarjala tudi v tržaškem pokrajinskem svetu, ki bo o tem razpravljala in sklepala v prihodnjih dneh.

Končno je izvršni svet razpravljal o volitvah za obnovitev obrtniške zbornice v Trstu. Samostojni listi slovenskih obrtnikov, ki jo je predstavilo Slovensko gospodarsko združenje, je zaželel čim večji uspeh.

Sv. Ivan

Na oljčno nedeljo smo imeli v resnici lep dan. Bilo je sicer nekoliko mrzlo, toda to ni kvarilo zgodnjega pomladanskega razpoloženja. Dopoldne so bili v cerkvi obredi oljčne nedelje z lepim petjem in ob veliki udeležbi vernikov.

V Marijinem domu pa smo doživeli »veseli popoldan«, ki ga je priredil amaterski oder Prosek-Kontovel, kateri je gostoval na našem odru z Linhartovo Zupanovo Micko in veseloigro Gospa Fips in gospodična Tips. Občudovanja so vredni mladi marljivi igralci in igralkе s svojimi režiserji, ki so nam poskrbeli dve uri prijetnega oddiha. Dali so nam tudi koristno lekcijo ljubezni do slovenskega jezika.

Naj bi našel amaterski oder veliko posnemalec, ki bi širil zlasti med mladino ljubezen do dramske umetnosti in utrjevali našo narodno zavest!

Nova slovenska trgovina v Trstu

Naš goriški rojak Anton Korsič je 15. marca letos odprl v bližini svetoivanske cerkve v Trstu novo trgovino s pohištvom. Na odprtje novega, res okusno urejenega in bogatega obrata so prišli mnogi gostje,

med njimi zastopniki našega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

Po pozdravnih besedah g. Korsiča so odprtje novega obrata pozdravili g. Stan-ko Bole ter domači župnik.

Našemu podjetnemu rojaku želimo mnogo uspehov z novim obratom.

Z GORIŠKEGA

S seje sindikata slov. šole

Na zadnji seji sindikata slovenske šole, ki je bila v četrtek 20. marca, je predsednik prof. Albin Sirk poročal odbornikom, da je zahteva sindikata po zastopstvu slovenskega neučnega osebja v pokrajinskem svetu bila ugodno rešena. Za zastopnico neučnega osebja slovenskih šol v pokrajinskem disciplinskem svetu je bila imenovana tajnica trgovskega zavoda Erminija Radetič por. Zavadlav.

Predsednik je nadalje seznanil prisotne z vlogo, ki jo je odposlal na ministrstvo za šolstvo v zvezi z dodelitvijo pomožnega tajnika nižji srednji šoli »I. Trinko«.

Ker je sindikat prejel poročilo, da bo podtajnik za šolstvo Giacinto d'Urso sprejel v Rimu delegacijo v torek 25. marca, je bila stavka slovenskih šolnikov, določena za sredo 26. marca, odložena. Pač pa je sindikat sklenil udeležiti se vsedrjavne stavke, ki so jo napovedali konfederalni sindikati za torek 25. marca. Šolniki naj bi stavkali zadnji dve uri pouka.

Drama »Legionarji«

na števerjanskem odru

V sredo 19. marca je bila v župnijski dvorani v Števerjanu premiera Govekarjeve drame »Legionarji«. Igrali so člani dramske skupine SKPD »F. B. Sedej«. Igra se dogaja v času, ko se je Avstrija borila proti Napoleonovim četam. Takrat so morali naši mladi slovenski fantje v boj za »dom in cesarja«.

Je pravzaprav drama dveh mladih zaljublencev Laure (Anka Černic) in Ferdinanda (Simon Komjanc), ki ju usoda ozioroma škodoželjnost komisarja Brnjača (Aleš Pintar), ki tudi ljubi Lauro, tragično loči. Brnjač namreč ukrade denar v vojaški blagajni in ga skrivaj prenese v Ferdinandovo pisarno. Ferdinanda obsodijo, da je tat in mora tudi on v vojsko. Brnjač začne zahajati k Lauri, ki je verjela, da je Ferdinand kradel. Tudi Brnjač gre v vojno, toda v strahu prestopi kot dezerter na francosko stran. Laura zaradi vseh teh žalosti zboli. Medtem se legionarji vračajo domov. Vrne se tudi inženir Ferdinand, ki najde svoje dekle že umirajočo. Se zadnjič se poslovita in Laura izdihne. To je kratka vsebina igre.

Zelo hvalevredno je, da so se Števerjanci znova posvetili dramski dejavnosti, saj imajo lepo dvorano, v kateri lahko pokažejo med drugim tudi svoje igralske zmognosti. Pozitivno je, da so tudi v letošnji sezoni uprizorili slovensko ljudsko igro. Pohvaliti moramo vse nastopajoče, ki so požrtvovalno hodili k vjam.

Drama je bila odsko dobro naštudirana, vendar se večina igralcev le ni dovolj vživela v svoje vloge. Najlepše in doživeto je odigral svojo vlogo Marjan Terpin kot oče Jež. Z njim je ta, čeprav stranska, oseba zelo zablistela. Zelo dobro se je odrezala tudi Jožica Simsič v vlogi Ježeve žene Barbe. Pokazala je izrazit lik ženske močnega značaja. Dobra sta bila tudi Simon Komjanc in Anka Černic, čeprav bi svoje vloge lahko nekoliko bolj karakterizirala. Tudi mladi legionarji in vsi ostali (saj je nastopilo kar dvajset oseb) so se dobro odrezali.

Scena je bila pripravljena po modernem zgledu. Tudi glasba je bila primerno izbrana. Prizor bitke, oziroma igra z lučmi je bila učinkovita, čeprav ni bila izvirna in morda nekoliko predolga. Tudi celotno igro bi lahko še nekoliko skrajšali. Marjanu Terpinu naj gre pohvala tudi za režijo. Gotovo je pri tem vložil mnogo truda in seveda je zato tudi doživel precejšen uspeh.

Sploh smo mogli ugotoviti, da je števerjanska dramska skupina zelo napredovala. Pričakujemo, da bodo nastopajoči v bodoče še vztrajali pri gledališki dejavnosti in se izpopolnjevali tudi v izgovarjavi, ki je na odru zelo važen dejavnik.

I. Č.

Občni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov

Na tiho nedeljo 16. marca popoldne je bil na sedežu Slovenske prosvete v Donizettijevi ulici v Trstu redni občni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov, ki so se ga udeležili predstavniki cerkvenih zborov, včlanjenih v tej za področje tržaške ško-fije osrednji organizaciji.

Daljšo uvodno poročilo o delovanju Zveze je imel njen predsednik dr. Zorko Harej, ki je v tekočem in dovolj sproščenem pogovoru z udeleženci nanizal vrsto problemov, s katerimi se je moral odbor spoprijeti, da kolikor mogoče smotrno usmeri delovanje in ga vskladi z razmerami in potrebami, ki so deloma označevale preteklo poslovno dobo ter so obenem tudi značilne za položaj, v katerem živi in deluje Zveza v sedanjem trenutku s pogledom na bodočnost. Poleg te pripombe načelnega značaja velja omeniti dokaj pestro in dobro zasnovano dejavnost Zveze cerkvenih zborov, ki se je odvijala v pri-rejanju:

a) javnih nastopov; b) študijskih tečajev za izpopolnjevanje in c) občasnem izdajanju novih glasbenih kompozicij kakor tudi razmnoževanju notnega materiala, ki je pevskim zborom v dobrih količinah in razpoložljivosti na razpolago.

Med javne nastope je predsednik Harej posebej prištel: 1. vsakoletno novembrsko revijo cerkvenih zborov v Kulturnem domu v Trstu, ki je bila v lanskim izdaji, spričo odgovedi nekaterih sicer zelo delavnih zborov, nekoliko okrnjena; 2. božični koncert v cerkvi sv. Antona Novega v Trstu in pri Sv. Petru v Ljubljani, ki je v pri-

merjavi s prejšnjimi leti predstavljal novost, v kolikor so pevci nastopali v treh ločenih zasedbah: mešani, moški in otroški, in 3. vedno privlačnejšo revijo mladinskih zborov in ansamblov, ki jo poznamo pod imenom Pesem mladih.

Ta prireditve je v letošnji izvedbi posebno lepo uspela, saj je na njej uspešno nastopilo kar 455 otrok, kar pomeni, da so jih posamezne sekcije Slovenske glasbene šole, odnosno njihovi pevovodje res marljivo in vestno pripravili.

ZCPZ iskreno želi, da bi tako mestni kot podeželski zbori vsestransko napredovali, zato prireja poletne seminarje, na katerih se pevovodje in pevci s pridobivanjem pedagoških in didaktičnih napotkov kakor tudi s koristno izmenjavo pogledov in izkušenj strokovno izpopolnjujejo. Tak študijski teden je bil v lanskem poletju na Pohorju in se ga je udeležilo preko sto slušateljev. Ni si težko predstavljati, koliko truda, skrbi in požrtvovalnosti je vodstvo Zveze vložilo v vsakoletno uresničitev te vsestranske pomembne in koristne pobude.

V zadnjem času je odbor ZCPZ precej storil tudi v smeri valorizacije skladb tukajšnjih slovenskih skladateljev, saj je v zaključujoči se poslovni dobi oskrbel izdajo Maličeve maše na izvirno besedilo Stanka Janežiča, Vrabčeve mašo na izvirno besedilo Zore Saksidove in zbirko ljudskih nabožnih pesmi, ki jih je z različnih slovenskih narečnih področij zbral, priredil in harmoniziral skladatelj Ubald Vrabec, kateremu je Zveza ob njegovem živ-

Kako Judje praznujejo veliko noč

P. Emanuel Testa, profesor na frančiškanskem bibličnem inštitutu v Jeruzalemu, je takole opisal judovsko praznovanje velike noči — obreda, ki se ga je držal tudi Jezus pri zadnji večerji.

— Hebrejski obred v primerjavi s krščansko euharistično liturgijo.

— Kako je Kristus praznoval zadnjo večerjo.

Velikonočni praznik, ki so ga Judje pomešali s starejšim praznikom opresnih kruhov, je največji praznik njihovega bogoslužnega koledarja. Začne se zvečer 14. nizana, kar je po našem koledarju ob polni luni v drugi polovici marca ali prvi polovici aprila. Praznik traja en teden.

Nekaj dni pred praznikom žene skrbno očistijo hiše. Z vročo vodo umijejo in z ognjem očistijo vse kuhinjske posode, da bi tako v njih uničile vsako sled nečistega kvasu. Pripravijo tudi hlebčke iz nekvašenega kruha (imenujejo jih "mazzot"), kolikor jih bo dovolj za vso družino in za ves teden. Nekateri zamesijo z jajci in sladkorjem za otroke in bolnike.

Zvečer 13. nizana hišni gospodar ponovno očisti vso hišo kvašenega kruha. Vzame svetilko, posodo in gospe pero ter preišče vse kraje, kjer so prej hranili kruh. Kar najde drobtin, jih s peresom pobere v posodo, ki jo hrani dobro zaprto do jutra 14. nizana.

Tega dne po kosilu, okrog dveh popoldne, se zberejo vsi domači bodisi na dvorišču ali pa na cesti pred hišo, prižgo baklo in sežgo vse drobtine, ki so jih nabrali prejšnji večer. Zraven govore v aramejskem jeziku: »Ves kvas, ki je še slučajno v moji hiši, naj sem ga videl ali ne, naj sem ga pobral ali ne, naj bo, kot da ga ni več in naj bo podoben prahu zemlje.« Od tega hipa dalje pa do 21. nizana je vsak Jud samo nekvašen kruh.

Od treh popoldne do sončnega zahoda se pripravljajo Pasha. Kupijo jagnje, če ga niso že prej, ga zakoljejo (v starih časih so ga zaklali v templju in polili kri ob vzhodu žgalnega oltarja) in ga spečejo. Zene pripravijo majhne nekvašene kruhke, ki bodo služili za velikonočno večerjo (imenujejo jih "simurin") in pripravijo mizo. Nanjo denejo grenka zelišča (ločiko, zeleno in razne vrste solate), črno vino in gosto rjavkasto omako, imenovano "harozet", ki bo udeležence večerje s svojo barvo spominjala na opeko, ki so jo v času sužnosti delali v Egiptu.

Ko evangelij opisuje Jezusovo zadnjo večerjo, ne omenja vseh teh podrobnosti, pove pa, da je Gospod poslal Petra in Janeza, naj pripravita velikonočno jagnje.

Ko je vse pripravljeno, se danes Judje zberejo v shodnici, kjer pojejo hvalnice in molijo psalme, ki govorijo o izhodu izraelskega ljudstva iz Egipta. Potem se v skupinah najmanj po deset zberejo, da bi jedli velikonočno jagnje.

Večerja se začne z blagoslovom, ki ga izgovori hišni gospodar ali najstarejši udeleženec nad čašo vina, iz katere pri tem obredu pijejo vsi, tudi če so drugače abstinenti. Blagoslov je zahvala Bogu, ki je dal sad vinske trte: »Hvaljen Bog, gospod veselja, stvarnik sadu vinske trte.« Temu dodajo, da je vino veseli simbol praznovanja.

Ko je blagoslov končan, vsak pije iz čaše. Da bi pokazali, da so Judje zdaj svobodni ljudje, ne pijejo stoji, kot nekoč v sužnosti, ampak leže na divanu in naslonjeni na levi komolec, kakor so to nekoč delali judovski plemenitaši.

Ko so popili vino, si vsi umijejo roke, vzamejo malo grenke zelenjave, jo pomočijo v omako, hišni gospodar pa reče: »Hvaljen Bog, gospod veselja, ki si ustvaril sad zemlje.« Nato vsakdo, še vedno leže na divanu, poje nekaj grenke zelenjave.

Medtem prinesejo na mizo pečeno jagnje in tri nekvašene hlebčke. Dva hlebčka ostaneta cela, enega pa prelomijo čez pol. Eno polovico denejo med oba cela hlebčka, drugo polovico pa skrijejo pod prt, da jo bodo porabili ob koncu večerje.

Zdaj je neke vrste darovanje. Vsi dvignejo posode z nekvašenimi kruhi, z zelenjavo in vse ostalo, kar je na mizi in zakličejo v aramejskem jeziku: »To je kruh trpljenja, ki so ga naši očetje jedli v egiptovski deželi. Kdor je lačen, naj pride in je, kdor je potreben, naj se udeleži pashe. Naj je velikonočno jagnje, letos tukaj, ob letu pa v izraelski deželi. Letos smo tukaj sužnji, ob letu pa bomo svobodni v izraelski deželi.«

Zdaj drugič napolnijo čaše in eden od navzočih razloži simboliko jedi: jagnje spominja na noč osvoboditve in izhoda iz Egipta, nekvašen kruh naglacio odhoda, grenke zeli pa trpljenje, ki so ga prenašali v Egiptu. Ko pripovedujejo o desetih

stiskah, ki jih je Bog poslal nad Egipt, vlijejo desetkrat po malo vina in univalno skledo, ki ga bodo na koncu večerje vrgli proč. Vsa ta pripoved je neke vrste verouk, ki izhaja iz zapovedi II. Mojzesove knjige, ki naroča, da je treba otroke poučiti o pomenu praznovanja.

Po tej pripovedi izpijejo drugo čašo vina.

Nekateri teh blagoslovov so se ohranili pri maši, posebno besede, ki jih govorimo pri darovanju hostije in vina, so vzete iz judovskega praznovanja velike noči.

Judje si zdaj ponovno umijejo roke. Nato hišni gospodar vzame enega od obeh celih hlebčkov in ga razlomi, govoreč: »Hvaljen Gospod, kralj veselja, ki si nam zapovedal jesti nekvašen kruh.« Vsi navzoči vzamejo od razlomljenega hlebčka in hkrati pojedjo.

Po evangelijskem poročilu je tudi Jezus vzel kruh, ga razlomil in dal učencem, rekoč: »Vzemite in jejte od tega vsi, to je moje Telo, ki se daje za vas.« Tako je preoblikoval hebrejski obred v euharistično daritev in najbrž v tem hipu posvetil kruh.

Zdaj se pri Judih začne prava velikonočna večerja. Najprej gospodar pomoči list ločike v omako in jo blagoslovi, rekoč: »Hvaljen Bog, Gospod veselja, ki si nam ukazal jesti grenke zeli.« Nato jo razdeli med vse. Potem vzame tretji nekvašen hlebček, ki je ostal cel, ga zavije v drug list ločike in ga razdeli vsem. Nato začne jesti jagnje, ki je v krščanski tradiciji vedno pomenilo Kristusa, ki se daje v hrano svojim bratom.

Ko so pojedli jagnje, vzame hišni gospodar tisto polovico kruha, ki jo je poprej spravil pod mizni prt, jo ponovno razlomi in jo razdeli vsem navzočim kot "posladek" po redni jedi. Nato si vsi umijejo roke in si nad tretjo čašo vina, ki jo imenujejo "kelih zahvale", izgovore zahvalno molitev v obliki pogovora.

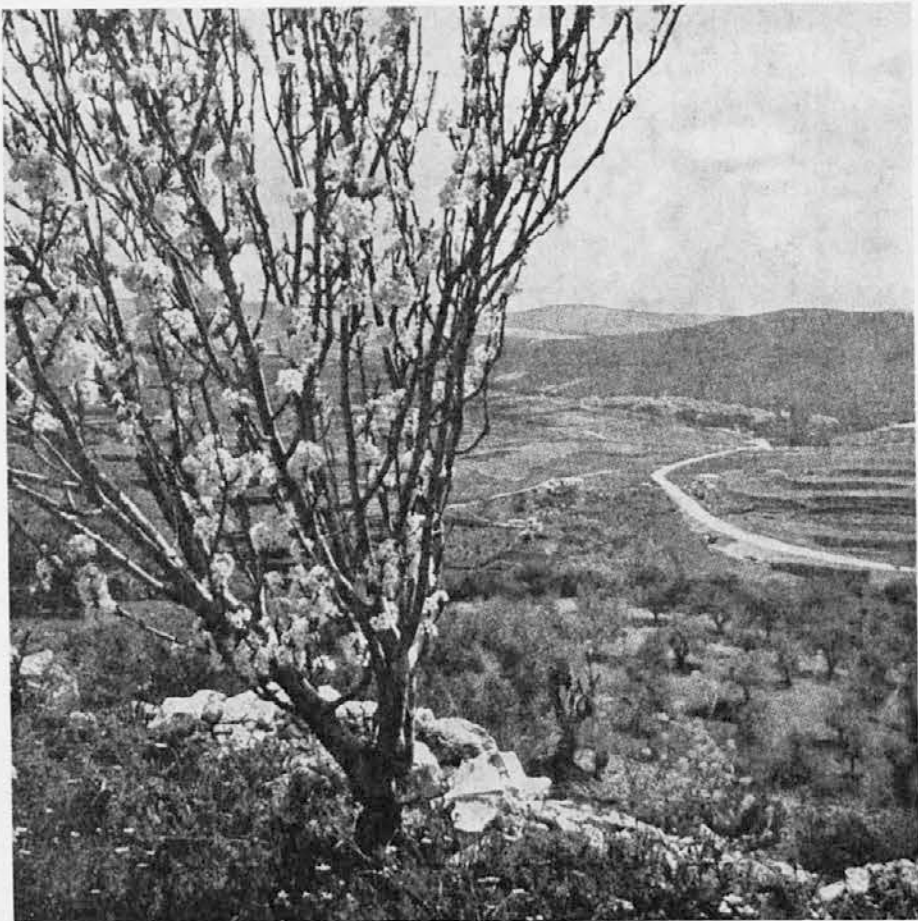
Gospodar reče: »Hvalimo Gospoda, čigar last smo jedli in po katerega dobroti živimo.« Navzoči ponovno to zahvalo. Gospodar dvigne kelih in reče: »Hvaljen bodi On in hvaljeno bodi njegovo ime.« Nato

Bil je poročen. Imel je ženo, ki jo je bila sama dobrota in plemenitost. Znotraj kreпка kot njen mož, zunaj nežna in mila. Njun dom je bil zatočišče za vse potrebne. Brisala sta solze, nasičevala lačne, spravljala razprte, tolažila žalostne, bodrila omahljivce. Nikdar v tem domu ni bilo miru. Imela pa sta mir v duši in šestero otrok. Štiri sinove in dve hčeri. Najstarejši je bil že na vseučilišču, mlajši so bili v srednji šoli, najmlajša hčerka pa še v osnovni. Vsi so se imeli radi.

Za počitnice je najstarejši prišel domov iz glavnega mesta. Stanovali so v podeželskem kraju. Prišel je domov in domačim prinesel veselje povratka, doma pa našel radost pričakovanja.

Sedli so k večerji. Vsi skupaj, vsi zadovoljni. Že dolgo niso bili tako zbrani. Med večerjo se je najstarejši sin začel na ves glas smejati.

— Nekaj vam bom povedal, čemu se boste od srca nasmejali. Sala leta. Začel je pripovedovati

Spomlad v gorah Judeje

nadaljuje zahvalo po svojih besedah in se zahvaljuje Gospodu, ki hrani svet in ki je rešil Izraelce iz Egipta ter jim dal v last bogato deželo, ki jih je poučil v postavi in jih naučil obhajati velikonočni praznik. Nato se pogovarjajo o Mesiju in o Bogu, ki je Izraelov pastir.

Nad tem "kelihom zahvale" se je Jezus zahvalil in ga dal svojim učencem, rekoč: »Vzemite in pijte iz njega vsi, to je kelih moje krvi, ki se preliva za vas v odpuščanje grehov. To delajte v moj spomin.« Sem so prvi kristjani vdeli spomin Jezusovega trpljenja in zadnje večerje, kar se je pozneje razvilo v euharistično molitev, ki jo ima "nauk dvanajstih apostolov" in razne euharistične molitve posameznih Cerkv.

Judje pa nadaljujejo s svojim obredom in se priporočajo Bogu proti izraelskim sovražnikom. Gospodar začne šesti verz 78. psalma: »Razlij svojo jezo na narode,

ki te niso spoznali,« medtem pa eden od navzočih vzame skledo, kamor so izlili "vino prekletstva", ko so pripovedovali zgodbo o desetih šibah nad egiptovsko deželo, in pljuske vino skozi okno. S tem žel pokazati, naj bi Izraelove sovražnike zadela vsa stara prekletstva.

Jezus pa je v tem trenutku govoril o svoji zapovedi ljubezni.

Na koncu začno prepevati psalme, iz katerih je sestavljen "halel", prav kakor je storil Jezus, preden je z učenci odšel proti Oljski gori, kjer je hotel začeti svoje trpljenje.

Kot kaže, so šele v krščanskem času na koncu napolnili še četrto čašo z vinom in s tem zaključili obred.

Tak je obred judovskega praznovanja velike noči, ki je, kot smo videli, močno vplival na krščansko praznovanje istega praznika in na obrede euharistične daritve.

Dr. Bernardin Sušnik OFM

Marijina podoba v Nazaretu

Kot smo že poročali, je 15. februarja v baziliki Marijinega oznanjenja v Nazaretu blagoslovil pomožni ljubljanski škof dr. S. Lenič sliko Matere božje. Slika je mozaik po načrtu pok. umetnika Staneta Kregarja z dodanim napisom »Marija mati Slovencev« in podobo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Slika je na dominantnem mestu v pokritem hodniku ob cerkvi. Ko romar pride pred cerkev, mu oko nehote obstane na lepi podobi. Tako bo tudi to kraj, kamor bodo prihajali slovenski romarji, ki bodo obiskovali svete kraje.

Z blagoslovom je bilo končano delo, ki je bilo združeno z mnogimi težavami. Ko je g. Nande Babnik videl prostor in Marijine podobe, ki so že tam, je začel z akcijo, da bi tudi Slovenci tja postavili podobo Matere božje z Brezij. Prvi načrt je predložil umetniškemu odboru v Ljubljani, a ni bil sprejet. Temu sta sledila še dva načrta. Končno je obveljal zadnji, ki je sedaj v baziliki. Original je v župnijski cerkvi na Ježici. Poročilo v »Družini« z dne 2. marca poudarja, da je mesto zelo lepo in primerno blizu glavnega vhoda.

Težave pa so bile s strani verske komisije v Ljubljani, ki ni marala skupnega srečanja zdomcev, zamejcev in vernikov iz domovine. Najlažje bi označili to s šikinanjem. Šli so tako daleč, da se je zdelo, da romanja iz domovine ne bo. Prvotno je bilo določeno, da bi bil blagoslov 16. februarja. Zbrali naj bi se vsi skupaj, pa so morali v Ljubljani toliko spremeniti, da je bil blagoslov že dan prej v soboto. Zdomci so bili na to opozorjeni, vendar se je zdelo bolj primerno, da se držimo prvotnega programa. Bili smo prvi romarji, ki smo obiskali podobo Matere božje. Čudovito se je naše romanje ujemale z romanjem iz domovine razen po času. Po maši smo šli k podobi med petjem litanij in tam molili za vse. Misel je bila samo ena: V Nazaretu imamo našo podobo Matere božje, k njej bodo romali še mnogo let Slovenci iz domovine, pa tudi oni, ki so v svetu. Verni narod bo ostal zvest Mariji, ki ima na sliki napis, da je Marija, mati Slovencev.

Ignacij Kunstelj

Po poklicu sveti

šalo, ki je bila sicer duhovita, a nesramna. Bratje in sestre so zardeli, oče in mati pa sta postala resna.

— Kaj je? Sem povedal kaj neprimerne? Vse mesto se smeje ob tej šali.

— Sinko, je vpadel oče, četudi bi se ves svet temu smejal, se nam ne spodobi. Kristjani smo, po poklicu sveti, in zato moramo paziti, kaj govorimo.

— Dobro, oče. Ti potem misliš, da se moramo razlikovati od drugih, od večine.

— Da, prav to. Razlikovati se moramo od vseh tistih, ki ne govorijo prav in ne delajo prav.

— To pomeni, da misliš, da imamo samo mi kristjani v vsem prav. Ali ne diši to po triumfalizmu?

— Počasi, sinko! Si že kdaj opazil, da se naš dom napihuje, vsiljuje drugim, se dela važnega

pred drugimi?

— Nisem. Res smo skromni in vsem na uslugo.

— Najbrž te je zadela moja beseda »razlikovati«.

— Da!

— Poglej! So nekatere reči, pri katerih bi bilo smešno, če bi se razlikovali od drugih. Na primer, če bi se oblačili povsem drugače kot drugi. Ne odobravamo, če kdo pretirava v modi, vendar pa gremo z njo v korak. Ali če recimo ne bi hoteli uporabljati sodobnih strojev v gospodinjstvu, če bi se zapirali pred ljudmi. Mislim, da razumeš, kaj hočem reči. V nekaterih rečeh pa se nujno moramo razlikovati od večine!

— Oče, to ni mogoče!

— Dobro, pa se ne bomo razlikovali. Zakaj bi se brigali za druge, saj se tudi drugi ne brigajo za nas. Delajmo, služimo, in si pridobivajmo denar ne oziraje se na poštenost in pravičnost. Saj tudi drugi tako delajo. Zabavajmo se in uživajmo brez vsakih omejitev, ali ne delajo tako tudi drugi? Zakaj ne bi jaz imel svoje ljubice in mama svojega ljubčka! To je sodobno. Zakaj se ti ne bi izživljal z dekleti in tvoja sestra s fanti do mile volje? Enkrat živimo. Samo enkrat si mlad. Saj tudi drugi tako delajo.

— Nisem tako mislil, oče. Mislim sem, ne vem, kako bi se izrazil, recimo: ali se ne bi dalo tu narediti nekaj sporazum.

— Sporazum? Med dobrim in slabim? Med tem, kar je pošteno in kar ni pošteno? Med resnim in površnim pojmovanjem življenja? Dragi sin, vesel sem, da je prišlo do tega razgovora. Takoj bomo noč razčistili vse, kar je treba razčistiti. Treba se je razlikovati.

Ko sem rekel, da se moramo razlikovati od drugih, sem mislil na Jezusovo naročilo: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili Očeta, ki je v nebesih.«

Fortunat Bergant (1721-1769)
Križev pot
XIV. postaja
Šiški samostan

Kristusov grob nas spominja na besede sv. Pavla: »Pokopani smo bili s Kristusom po krstu v smrt, da bi tako, kakor je Kristus vstal od mrtvih v slavo Očetovo, tudi mi zaživel novo življenje.«

Obračun enega leta plodovitega dela

Poročila s 13. občnega zbora Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici 20. februarja 1975

Programske misli predsednika dr. K. Humarja

V svojem poročilu se je predsednik najprej ustavil pri nekaterih organizacijskih problemih v ZSKP, nato je prešel na vprašanja splošnega značaja. Dejal je:

V preteklem letu se je naša Zveza znašla pred novim vprašanjem, ko so stopili v veljavo poverjeni šolski dekreti. Potrebno je bilo vzeti na znanje novo šolsko reformo in jo izpeljati v blagor slovenske šole. Celotna slovenska skupnost je bila pri tem zainteresirana. Postavil se je namreč problem, kako izpeljati volitve v predvidene šolske svete in kakšno stališče zavzeti s šolskim okrajem, o katerem dekreti ne predvidevajo, naj bi bil samostojen za slovenske šole v deželi.

Kot nam je znano, je Zveza čutila dolžnost, da sprejme pobudo v svoje roke skupaj z drugimi silami slovenskega zamejstva. V šolskem odboru je zato pospeševala predlog, naj se volitve v šolske svete čimbolj depolitizirajo in naj se zahteva samostojni šolski okraj za slovenske šole v Italiji. Tako je prišlo do soglasja, da se imenuje enoten odbor, ki naj pripravi volitve v šolske svete na raznih ravneh. V odboru je bil zastopnik šolskega sindikata in po dva zastopnika obeh prosvetnih central. Ta odbor je potem skrbel za sestanke s starši in za vse druge organizacijske postopke v zvezi z volitvami na šolah.

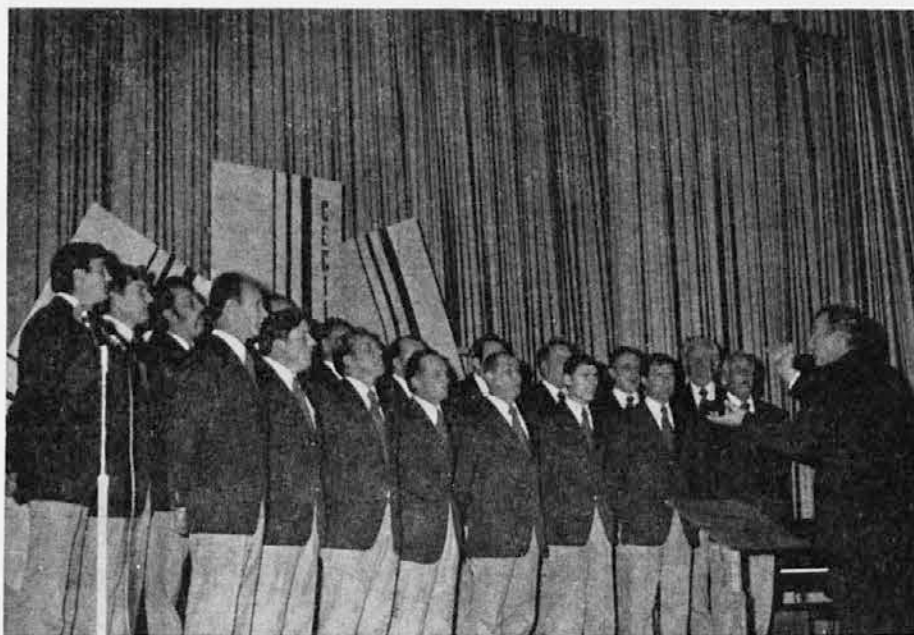
Mislil, da smo ubrali pravo pot, kot prica mirni potek volitev. Kajti mnenja sem, da ne smemo gledati, kje je kdo zmagal, temveč da je važna demokratična zrelost, ki smo jo kot narodna skupnost pokazali. Še važnejše bo pa to, da bodo izvoljeni predstavniki v šolske odbore upoštevali, da so bili izvoljeni zato, da skrbijo za blagor slovenske mladosti in ne morda za svoje strankarske koristi ali za širjenje svoje ideologije. Če zastopniki, izvoljeni na skupnih listah vseh vrst, ne bodo upoštevali volje slovenskih staršev, ki so jih izvolili, in namena kulturnih in političnih sil, ki so pristale na skupne kandidatne liste, bo pač treba to vzeti na znanje in ubrati kako drugačno pot na prihodnjih volitvah. Toda upam, da se to ne bo zgodilo.

V svojem pregledu moram omeniti tudi pobudo goriške občine, da osnuje posebno konzultno za kulturne probleme slovenskega prebivalstva v goriški občini. Zveza je predložila svoje zastopnike, ki so bili tudi potrjeni. Vendar vemo, da za sedaj ne bo s konzultno nič, ker njeno imenovanje zapade s koncem mandatne dobe vsakokratnega občinskega sveta. Sedanjemu svetu pa zapade mandatna doba še to pomlad. Kljub temu pozdravljamo pobudo goriške občine in želimo le, da bi v novi mandatni dobi prešla od imenovanja tudi k delu.

Ker že govorim o goriški občini, moram omeniti še neko zadevo, ki občinski upravi ni v čast. Kot predsednik ZSKP sem na občinski odbor vložil prošnjo za primerno podporo naši Zvezi. Občinske uprave imajo namreč nekaj denarja na razpolago za podporo kulturnim ustanovam v občini. Občinski odbor je pri delitvi podpore popolnoma prezrl našo prošnjo, dočim je nekaterim italijanskim ustanovam dodelil znatne podpore. V tem se čutimo prikrajšane in zapostavljene, ker ne razumemo, zakaj ta diskriminacija. Saj moremo s statistiko v rokah dokazati, da je kulturna dejavnost naše Zveze in njenih članic v goriški občini sorazmerno znatno večja in bolj mnogovrstna v primeri s sorodnimi italijanskimi ustanovami. Zato kot predsednik odločno protestiram zoper tako diskriminacijo.

S Slovenijo smo povezani po krvi in po skupnem kulturnem izročilu. Ne moremo in ne smemo pretrgati z njo, čeprav občasno nastajajo kake težave. V preteklem letu smo zabeležili več gostovanj raznih zborov posebno s Primorske in to na pobudo centrale in posameznih društev. Posebno veliko je bilo število predavateljev na kulturnih in drugih večerih.

Kot vam je znano, smo postali predmet neupravičenih kritik zaradi sodelovanja z Zvezo kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Ta kritika je pa prihajala le iz dobro opredeljene peščice ljudi, ki menijo, da imajo v zakupu vso človeško modrost. Tem in drugim znova povem, da je

Moški zbor iz Bilj, ki je nastopil na lanski Cecilijanki

ZSKP samostojna kulturna organizacija, ki po svoji uvidevnosti in na ravni enakopravnosti sodeluje tudi z idejno drugače usmerjenimi organizacijami, kakor je v demokratičnem svetu običajno in kot priporoča tudi zadnji koncil, ki pravi: »Kristjani naj sodelujejo pri kulturnih manifestacijah in akcijah, ki so lastne naši dobi, da jih bodo prepoznali s človeškim in krščanskim čutom« (GS 61, 3).

Problem zase sta Slovenska Benečija in Kanalska dolina. Radi romamo na Sv. Višarje, radi letujemo v Zabnicah in drugod v Kanalski dolini, vendar do tesnejšega sodelovanja na kulturnem področju skoro ne pride. Isto velja za Slovensko Benečijo. Obisk na Trinkovem grobu ob 20-letnici njegove smrti bo sicer imel svoje nadaljevanje v Trinkovi proslavi, ki bo v kratkem v Katoliškem domu, kljub temu pa ne moremo biti zadovoljni s sedanjim stanjem. Skupno bo treba iskati nadaljnjih možnosti, da pride do boljših stikov med nami in njimi. Med Benečani se marsikaj prebujajo. Postajajo bolj pogumni in samozavestni, vsestransko se osveščajo, čeprav jim politične in državne oblasti še zmeraj odrekajo razne osnovne človečanske in državljanske pravice, posebno še pouk v materinščini. Zato moramo vsi stati ob strani tem našim rojakom in jim po svojih močeh pomagati pri iskanju pravic, ki jim gredo.

Prosvetno društvo »Podgora«

Lidija Jarc iz Podgore je prikazala dejavnost tamkajšnjega društva

V minulem letu nismo pripravili dosti prireditev; morda smo si res premalo prizadevali za to, a povedati moramo, da je naše društvo komaj prebredlo krizo, ki je nastala zaradi nesporazuma med nekaterimi člani.

Zalostno je, da smo premalo zavedni in tudi premalo si prizadevamo, da bi to bili. V naši vasi je precej zmognih ljudi, ki bi nam lahko pomagali z dejanji, če že tako lepo znajo z jeziki...

Naša osrednja prireditev je bil tudi letos poletni Praznik štrukljev, ki bi moral

Predsednik je nato omenil 30-letnico odpornišva in proslave, ki se jih bo tudi ZSKP samostojno udeležila ter v zvezi s tem nadaljeval:

Italijanska družba preživlja neurejene čase, ki se kažejo v gospodarski krizi, socialnih sporih in zlasti še v terorizmu. Razne oblike izvenparlamentarne opozicije dvigajo glavo in stremijo, da bi ustvarile take negotove razmere v državi, ki bi zahtevale poseg trde roke in z njo novo diktaturo. Na delu sta dve taki ekstremistični gibanji, eno na levi, drugo na desni. Posebno nevarno je tisto na desni, ki uživa odkrito podporo stranke MSI. Slovenci smo bili med obema svetovnimi vojnami prva in najbolj številna žrtev desničarske diktature v znamenju fašizma. Bil smo tudi prvi in najbolj dosledni borci zoper to diktaturo. Zato je dolžnost tudi novih slovenskih generacij, ki so zrastle po zlomu fašizma, da ostanejo trdne v svojem odporu zoper diktaturo, zlasti še zoper kakršno koli desničarsko diktaturo. V tem duhu je potrebno, da bo naše delovanje na kulturnem področju in v vzgoji naših ljudi še naprej dosledno in neizprosno. Izpričanje take naše volje naj bodo tudi proslave odpornišva, ki bodo v tem letu.

Ob koncu se je predsednik spomnil še rojakov na Koroškem in jim zagotovil vso našo pomoč.

Pregled opravljenega dela

Za nami je spet poslovno leto. Delovanje ZSKP je bilo tudi v tem letu razvejano v različne smeri. Prva skrb je bil v usmerjanju in koordinaciji prosvetnega dela vseh včlanjenih skupin. Za to so se odborniki in predstavniki redno shajali na mesečnih sejah. Tu so nastajale nove zamisli, od tu so izšle nove pobude, tu se je načrtovalo delo. Skušali smo čim bolj reševati probleme posameznega društva in tudi pomagati, kolikor je pač bilo v naših močeh.

PRIREDITVE V ORGANIZACIJI ZSKP

Prireditev ni bilo veliko. Sploh se opaža, da se delovanje v zadnjem času preusmerja. In to je prav, saj je Zveza bolj koordinator kor organizator. Vendar je prav tudi, da ostanejo v organizaciji Zveze nekatere večje kulturne manifestacije. Sem spada revija pevskih zborov Cecilijanka. Na letošnji je sodelovalo 13 zborov. Od teh je SPZ predstavljal Sovodenski nonet, tržaško ZCKP zbor od Sv. Ivana, Slovenijo pa moški zbor iz Bilj. Cutili smo odsotnost beneških Slovencev in rojakov iz Kanalske doline. Vendar je prireditev oba večera dobro uspela. Med te prireditve spada tudi Koroško-primorski večer, ki je bil 10. marca v Katoliškem domu s sodelovanjem zbora koroških študentov in »L. Bratuž« iz Gorice. Siroko zasnovana je bila tudi Trinkova proslava v Trčmuru, ki pa iz različnih vzrokov ni bila taka kot smo si želeli.

POBUDE ZSKP

Naloga osrednjega odbora je tudi, da skrbi za skupne pobude, ki presegaajo okvir posameznih društev in skupin. V tem oziru smo nadaljevali z organizacijo gledališke sezone skupaj z SSG iz Trsta, SPZ in EMAC-om iz Gorice. Glede dosedanjih dramskih predstav smemo biti letos bolj zadovoljni kot lani ali predlanskim. S to formulo smo letos organizirali v Gorici prvo abonmajsko koncertno sezono in sicer v sodelovanju z Glasbeno matico in SPZ. Sezona je v teku in smo do sedaj slišali nekaj zelo uspešnih koncertov.

V pobude Zveze spada tudi glosbena šola, ki deluje v Gorici, Doberdolu, Standedžu in Steverjanu.

SODELOVANJE ZSKP Z DRUGIMI DRUŠTVI IN USTANOVAMI

Poleg že omenjenih skupnih prizadevanj s tržaškim gledališčem, Glasbeno matico in SPZ goji naša organizacija stike tudi s tržaško Slovensko prosveto. Sad tega sodelovanja je razpis tekmovanja amaterskih odrov v zamejstvu. Ta pobuda, upajmo, bo poživila amaterske skupine in spodbudila še nastanek novih. Imeli smo tudi več sestankov in izmenjali nekatera gostovanja.

Tudi s koroško Krščansko kulturno zvezo imamo vsakoletna srečanja in izmenjavo pevskih nastopov ali odskih predstav. Sem spada tudi sodelovanje s prosvetnim društvom v Krminu in priprava tamkajšnjega Slovenskega večera.

SPREMLJANJE ZSKP ZAMEJSKEGA JAVNEGA ŽIVLJENJA

Naša organizacija ne goji prosvete zaradi prosvete, ampak ima pred seboj skrb za vsestransko uveljavljanje našega zamejskega človeka. Zato tudi skrbno spremlja vse naše javno življenje. Predsednik dr. Humar je sodeloval s svojim referatom na simpoziju za manjšine, ki je bil maja v Gorici. Prav tako sta dr. Humar in predstavniki SKAD-a sodelovali s svojimi referati na manjšinski konferenci v Trstu. Ko so v Gorici ustanovili mestne konzulte, je tudi naša Zveza predlagala svoje ljudi. Prav tako so se člani Zveze vključili v delovanje šolskega odbora, ko je šlo za pripravo staršev na njihove nove šolske dolžnosti.

Večkrat smo v imenu Zveze tudi poslali svoje proteste, ko so nas za to izzvali zunanji dogodki: tako npr. ob atentatu na šolo pri Sv. Ivanu v Trstu; proti krivicam in atentatom na Koroškem in ko je pretila ukinitve slovenskega gledališča.

To je v glavnem delo enega leta. Odmev našega dela v javnosti je bil v glavnem pozitiven. Nekateri časopisi pa še vedno o nas najraje molčijo. Tudi pri občinstvu se je včasih opazilo upadanje zanimanja za naše prireditve. Vendar smo prepričani, da naše delo ni bilo brezplodno.

SKPD »F. B. Sedej« - Števerjan

V Števerjanu se že več let vršijo ustaljeni kulturni prazniki, ki postajajo nekaki mejniki v našem prosvetnem življenju. V pretekli poslovni dobi so bili poglobljeni uspehi praznovanje 20. obletnice ustanovitve našega društva, IV. zamejski festival narodno zabavne glasbe, Karavana ljubljanske revije Antena, športni teden, izdajanje »Števerjanskega vestnika« in seveda nastopanje ansambla Lojzeta Hledeta.

Glavna manifestacija je bila brez dvoma ob 20. obletnici ustanovitve našega društva v nedeljo 24. marca. Obsegala je precej zahteven kulturni program.

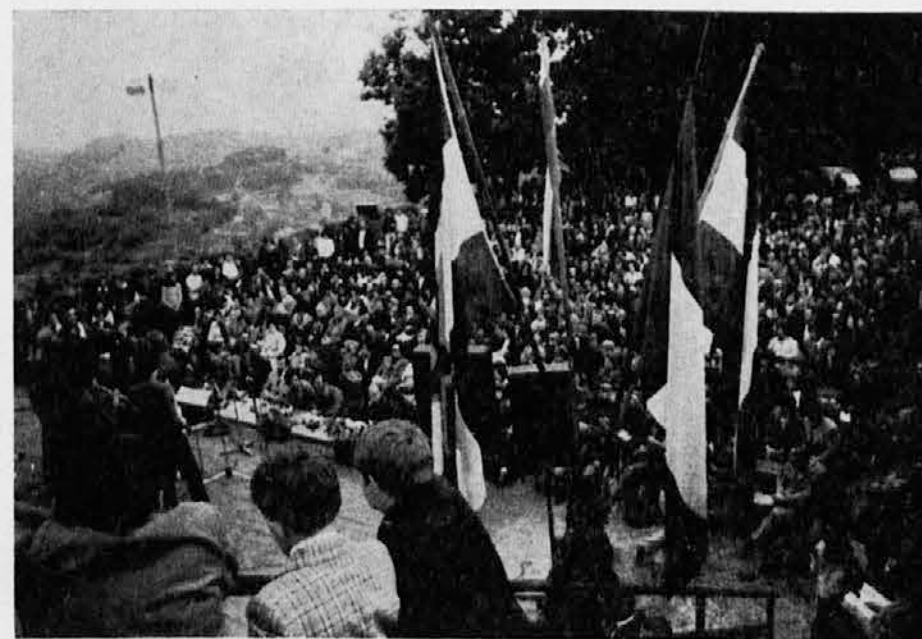
O festivalu narodno zabavne glasbe, ki je bil 8. in 9. junija lani, bi lahko rekli, da je bil do sedaj verjetno najboljši in najuspešnejši. Pričakujemo pa več pomoči od sosednjih društev.

Sportni teden je bil res pravi mladinski praznik, ki mnogo obeta za bodočnost.

»Števerjanski vestnik« je letos stopil v sedmo leto. Izhaja redno vsak mesec.

Zelo plodovito je bilo udeleževanje domačega ansambla Lojzeta Hledeta. Nastopil je v Brdu v Slovenski Benečiji, v Dreki, v Rupih, v Standedžu, na festivalu v Ptuj, na slovenski televiziji, v Ronkah, v Krminu in seveda v Steverjanu.

Omenimo naj še gostovanje dramske skupine iz Doberdola in iz Standedža, nastop glasbenega ansambla Mejaši, nastope domačega pevskega zbora pod vodstvom H. Sreberniča na Cecilijanki, na reviji cerkvenih pevskih zborov v Trstu in na božičnem srečanju v Zgoniku. Omembe vredno je tudi predavanje dr. D. Stoke o konferenci o manjšinah.

Pogled na množico poslušalcev, ki so se udeležili v izredno velikem številu IV. zamejskega festivala narodnozabavne glasbe v Steverjanu

Lidija Jarc

Slovensko akademsko društvo - SKAD

SKAD obhaja letos 20-letnico svoje ustanovitve. Zato so se odborniki, ki niso bili preobremenjeni z izpiti, trudili s sestavljanjem spominske brošure, ki je izšla prve dni marca. V ta namen smo tudi nabirali denar s tem, da smo prodajali za božič voščilnice s slovenskimi motivi in poskrbeli za prigrizek na Minicelijanki.

SKAD je imel svoj 17. redni občni zbor 26. oktobra 1974. Od zadnjega občnega zbora Zveze je imel 11 sej. Pripravil je pet kulturnih večerov in sicer tri predavanja: Barok na Slovenskem (dr. Nace Sumi), Slikarstvo 18. in 19. stol. na Slovenskem (dr. Stane Bernik). Vsa tri predavanja so bila iz ciklusa Umetnost na Slovenskem. Nadalje je pripravil literarni večer, na katerem sta bila prisotna Aleksij Pregarc, ki je predstavil svojo pesniško zbirko, in Jolka Milič, ki je pesmi prevedla v italijanščino, ter večer, na katerem je Marijan Jevnikar pokazal svoje filme: Trst je moje mesto, Povratek in Prometna revolucija. SKAD je omogočil slikarski razstavi Miloša Volariča in Andreja Košiča. Veliko truda je odbor položil v pripravo študijskih dni v Zabnicah, ki se jih je letos udeležilo približno 40 mladih. Na programu sta bili predavanja pisatelja Pavleta Zidarja »Podedovana načela« in prof. Rada Bednarika »Stara pota v nove smeri«. Zelo pozitiven je bil tudi pomenek vseh o smislu in pomenu akademskega društva. Od 26. januarja 1974 je bil odprt sedež SKAD-a ob sobotah popoldne in nedeljah zjutraj za branje publikacij, na katere se je SKAD naročil.

SKAD je skušal z vso zavzetostjo slediti vsemu dogajanju, ki je v zvezi s slovensko manjšino. Zastopniki SKAD-a sta se udeležili manjšinske predkonference v Gorici in prav tako tudi mednarodne manjšinske konference v Trstu, kjer sta podali zbranim poročilo o šolskem, političnem, verskem, kulturnem in organizacijskem položaju slovenske mladine na Goriškem, Tržaškem, v Beneški Sloveniji in Kanalski dolini. Odbor je pripravil tudi srečanje z

uredniki Katoliškega glasa za razjasnitev nekaterih problemov in ponudil sodelovanje svojih članov, da bi bil naš časnik čim boljši, saj se zavedamo, da je edini, ki lahko objektivno poroča o kulturnem delovanju naših društev. Tako se tedensko sestajajo nekateri člani in pregledujejo skupno z uredniki sporne članke in občasno tudi kaj napišejo za list.

Kot vsako leto je SKAD poskrbel tudi za družabnost članov in pripravil šefanovanje v hotelu Palace. Na dan Vseh svetih so člani obiskali grobove naših velikih mož in se udeležili proslave v Gonarsu. SKAD se je letos posvetil raznim srečanjem; tako se je večkrat srečal z odborniki SKK iz Trsta zaradi priprave na manjšinsko konferenco, z Jurijem Qualizom in Rinom Markičem iz Beneške Slovenije, s sodelavci revije CSEO (Centro studi Europa orientale), z Vinkom Kobalom in z verskimi skupinami iz Slovenije in Trsta.

O teh slednjih smo precej razpravljali. Prav je, da se društvo, ki ima za svetovni nazor krščanstvo, včasih poglubi samo vase, pregleda delo in se zamisli, če je res dosledno v svojem delovanju. Res je, da nas prosvetno delo tako zaposli, da včasih ne pomislimo tudi na drugo komponento, ki je zelo važna, predvsem rast posameznika v skupnosti, oziroma za njegovo duhovnost. Mislim, da je tega v naših društvih premalo. Zato se mi zdijo pozitivni stiki, ki jih je SKAD navezal z verskimi skupinami iz Slovenije in Trsta. Če se zdi tudi drugim društvom pametno in če čutijo to potrebo, bi predlagala večjo povezanost z našim društvom.

To so bila razmišljanja in ugotovitve ob 20. obletnici našega društva, ko smo se vprašali ali smo na pravi poti in kaj bi lahko izboljšali. Tako bi tudi ZSKP dobila novega zagona, saj bi morala društva čutiti večjo povezanost med seboj v tej krovni organizaciji. Konkretno bi se to pokazalo pri osrednjih prireditvah.

Marilka Koršič

Mešani zbor iz Standreža poje na Cecilijanki '74

Moški pevski zbor »Mirko Filej«

V pretekli poslovni dobi je uprava zbora redno delovala. Imela je občasne seje in si dopisovala s sorodnimi ustanovami glede nastopov in podobno.

Zbor je tudi prišel do novih uniform, ki jih je izgotovil krojaški mojster Viktor Prašnik. Nudi tako ob nastopih dostojno sliko in je lahko v ponos naši goriški slovenski skupnosti.

Kar zadeva nastope, so bili tudi letos številni in zahtevni, zlasti v Mariboru na natečaju »Naša pesem«, kjer je zbor dosegel lepo priznanje - bronasto odličje.

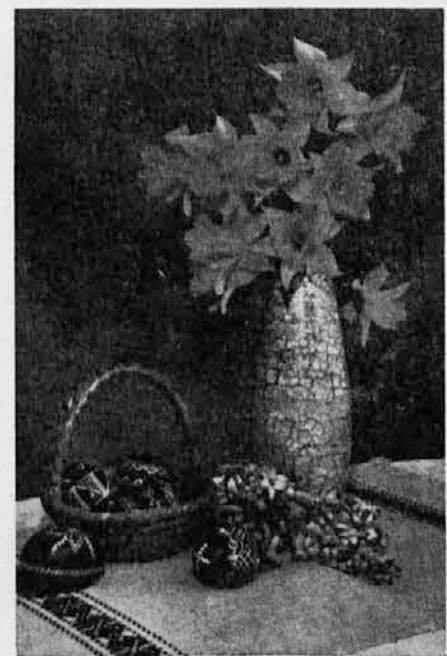
Nastopili smo še v »Stella Matutina« skupno z italijanskimi mestnimi zbori v korist Tretjega sveta, v Rupi na vaškem prazniku, v Standrežu na Prazniku špargljev, ob otvoritvi Zavoda sv. Družine, v Ronkah ob obletnici ustanovitve tamkajšnjega zbora »Verdi«. Nekaj naših pevcev se je udeležilo Trinkove proslave v Trčmunu in pelo v Gonarsu. Sodelovali smo na Furlanskem večeru v Krminu in na naši Cecilijanki. Polni smo še na božičnici v Gorici, na Slovenskem večeru v Krminu in na Prešernovi proslavi Slovenske prosvete v Trstu. Člani zbora so tudi peli staroslovansko mašo pri vzhodnem bogoslužju v Gorici in Doberdolu.

Razen teh nastopov smo posneli razgovor o delovanju našega zbora za radio Trst A, katerega so oddajali 2. marca lani. Poskrbeli smo tudi za družinski piknik v

Ušjah na posestvu g. Tomšiča, ki je dobro uspel.

To je le suhoparno naštevanje, ki ne omenja žrtev posameznih članov, da redno prihajajo na vaje. Je pač naše delovanje kulturnega značaja, ki se nikoli materialno ne obrestuje; daje pa moralno zadoščenje, katero nam marsikdo zavida.

Mirko Spacapan

Pevski zbor Rupa-Peč

Darko Durček poroča o aktivnosti zbora Rupa-Peč

Tudi v letu 1974 beležimo nekaj kulturnega udejstvovanja v okviru pevskega zbora Rupa-Peč. Seveda nosi glavno breme, da zbor obstaja nesebični, idealni večletni pevovodja Zdravko Klanjšček. Od njega, menim, bi se marsikateri vaščan, ki ni ujet v strankarski obroč, mogel naučiti, da se marsikatero težavo prebrede in z dobro voljo in velikim potrpljenjem ustvarja kulturno dobro v teh dveh majhnih vasicah kakor sta Rupa in Peč.

Tudi v minulem letu beležimo doživet kulturni praznik, z imenom »Frtalja sv. Marka«, ki je lepo uspel, dasiravno je bilo isti dan v dveh sosednjih krajih dvoje prireditev.

Prosvetno društvo »Štandrež«

Obveznosti in delovne ter programske smernice, ki si jih je ob lanskem občnem zboru zastavilo naše društvo, so bile v tej sezoni izpeljane skoraj v celoti.

Najbolj uspešna in plodna je bila dramska dejavnost. Štandreški igralci so pripravili veseligr »Zdravnik po sili« s prologom »Improvizacija v Versaillesu«, s katero so gostovali v Steverjanu, Doberdolu, v Katoliškem domu v Gorici, v Sovodnjah, na Opčinah, pri Sv. Ivanu v Trstu, v Ricianjih, v Zgoniku, v Rimu in v Selah na Koroškem. Skupno torej dvajsetkrat. Povsod so bili deležni splošnega odobravanja. Posebno doživetje predstavlja nastop v Rimu, kjer so člani dramske skupine gostovali 27. in 28. aprila lani.

Ob desetletnici štandreškega prosvetnega doma so naštudirali komedijo »Naši trije angeli«, katero je tudi režiral Aleksij Pregarc. Premiera je bila letos v januarju v Standrežu. To komedijo so ponovili v Standrežu pred ocenjevalno komisijo in v Katoliškem domu v Gorici.

Tudi mladinski odsek se je v tej sezoni uveljavil z veseligr »Plešči osliček«, katero so ponovili v Gorici, Steverjanu in Doberdolu.

Med gostovanji beležimo nastop SS gledališča iz Trsta »Mutasti muzikant« in »Ne kliči vraga« ter gostovanje Doberdobcev z igro »Stilmondski župan«.

Nastop pantomima Andrés Valdésa je predstavljal za nas novost, kajti seznanili smo se z novo gledališko zvrstjo. Nastop je bil lani v marcu.

Mešani zbor »Štandrež« je pod vodstvom I. Bolčine nastopil na Cecilijanki ter ob spominski svečanosti v novembru v Gonarsu. Zbor je pel tudi od slavnostni akademiji v nedeljo 16. februarja 1975 v župnijski dvorani v Standrežu. Mladinski zbor, katerega vodi Elvira Chiabai, je pel na Minicelijanki, na Prazniku špargljev in v Zavodu sv. Družine v Gorici. Oba zbora se številčno krepiata.

Prvi tečaj glasbene šole se je zaključil s prireditvijo, na kateri so gojenci pokazali, česa so se naučili pod vodstvom bratov Komel. Letošnji tečaj obiskuje 20 gojencev in obsega pouk klavirja, harmonike in kitare.

Kulturni večeri so bili omejeni na predavanja s skiptičnimi slikami, ki sta jih predvajala g. Vinko Zaletel in dr. Damjan Paulin.

Konec maja in v začetku junija je bil Praznik špargljev, pri katerem sta pa društvi »Oton Zupančič« in »Juventina« sodelovanje odpovedali. Uspeh je bil vseeno odličan.

V nedeljo 16. februarja smo ob desetletnici prosv. doma tega slednjega pomenovali po dr. Antonu Gregorčiču, ki je pokopan na štandreškem pokopališču.

Tudi v tem letu izdaja naše društvo glasilo »Štandreški zvon«. Zaradi finančnih težav nekatere številke niso izšle.

To pomeni, da so naši ljudje iz mesta, kakor tudi iz podeželja, z dušo in srcem privežani na ta pomladni praznik. Obenem je velika udeležba lepo priznanje prirediteljem, da s to prireditvijo krepko nadaljujejo. Ta praznik naj bi bil tudi svetel zgled vsem onim praznikom, kjer menijo, da se v okviru raznih briškol in podobnega lahko reši slovenski narod. Samo v iskreni ljubezni do slovenske pesmi je zaenkrat v našem kraju ves smisel kulturnega praznika. Ko bodo dani ustrezni pogoji, bomo razširili naše delovanje tudi na druga področja, npr. ljudske igre.

Pevski zbor je organiziral vsakoletni izlet. Podali smo se v Kanalsko dolino in sicer v Ukve, na Sv. Višarje ter na Nevejsko sedlo.

V minulem letu smo imeli tudi poskusna srečanja ob raznih farnih praznikih z namenom, da bi te slednje tudi nekako razgibali. Posrečen je bil v tem oziru praznik sv. Katarine na Peči po nedeljski maši na prostem. Drugi je bil za praznik sv. Lucije. Ta srečanja so dobro uspela in pričakovati je, da se bodo nadaljevala tudi v naslednjih letih.

O velikih težavah in problemih našega edinega kulturnega ognjišča ne bom tožil. Čutim pa dolžnost, da se zahvalim vsem pevcom in pevkam, ki z veliko ljubeznijo prihajajo na pevske vaje. Obenem se zahvalim za vse, kar je ZSKP iz Gorice koristnega storila za naš pevski zbor.

Naj še omenim, da je naš pevski zbor sodeloval na Cecilijanki in da je mladinska folklorna skupina, ki jo vodi ga. Jožica Kovic, nastopila doma in na Minicelijanki.

Darko Durček

Odbor se je sestel desetkrat. Bilo je tudi nekaj izrednih sej in srečanj z ostalimi štandreškimi društvi.

Majda Zavadlav

SKPD »Mirko Filej« - Gorica

Slovensko katoliško prosvetno društvo »Mirko Filej« je tudi v preteklem letu organiziralo razne prireditve, na katerih pa samo sodelovalo. Marca je poskrbelo za predvajanje filma Cvetje v jeseni in za nastop pantomima Andrés Valdésa v Katoliškem domu. Junija je sodelovalo na spominski proslavi v Trčmunu ob 20. obletnici Trinkove smrti. Decembra je organiziralo v Kat. domu koncert Komornega ansambla iz Zagreba, januarja letos pa je priredilo v cerkvi sv. Ignacija vokalno-instrumentalni koncert (Bergant-Ličer).

Lansko leto je dramska skupina SKPD igrala Anouilhovo delo »Ples tatov«. Igro je spomladi ponovila na Tržaškem in v Idriji na srečanju amaterskih gledaliških skupin Primorske.

SKPD je tudi za šolsko leto 1974-75 organiziralo glasbeno šolo in s tem nadaljevalo lani začeto delo. Lanski tečaj se je zaključil konec junija, gojenci pa so nastopili že na mladinski akademiji v maju.

V okviru društva, vendar popolnoma samostojno deluje mešani zbor »Lojze Bratuž«. Zbor šteje 45 pevcev in ima redne vaje. Tudi v preteklem letu je bilo delovanje zbora precej živahno. Lanskega marca je nastopil v Celovcu na proslavi pokojnega koroškega glasbenika F. Cigana, na Koroškem večeru v Gorici in na pevski prireditvi Primorska poje. Pel je v Ste-

SKD »Hrast« - Doberdob

V leto 1974 smo stopili s silvestrovanjem, ki je bilo za nas prvi poskus in je še kar uspel.

Dramskih nastopov je bilo precej. Gostovali smo z dramo »Stilmondski župan« v Boljuncu, v Standrežu in v Steverjanu. Naj omenim še mlajšo dramsko skupino, ki je za miklavževanje uprizorila pravljico »Maja in Mumi pričakujeta sv. Miklavža«. Poleg tega se otroci vsako leto na materinski dan spomnijo svojih mamic.

V letu 1974 so gostovale pri nas tudi razne dramske skupine in sicer iz Standreža z igro »Zdravnik po sili« ter »Plešči osliček«, lutkovno gledališče iz Ljubljane in SS gledališče iz Trsta z igro »Mutasti muzikant«. Naj pri tem omenim še koncert, ki ga je v Doberdolu priredil filharmonični orkester iz Nove Gorice.

Imeli smo predavanja o kraških rezervatih, vrteli smo slovenski film »Cvetje v jeseni«. Posebej bi poudarili še nastop pantomima Andrés Valdésa. Ob proslavi kmečkih puntov smo nastopili v Katoliškem domu z Gradnikovimi soneti in nato še v Standrežu in Zgoniku.

Izvedli smo tudi tradicionalne praznike društva. S pomladanskim praznikom smo imeli precejšnje težave. Poleg tega nam tudi vreme ni bilo naklonjeno. Veliko boljše je bilo ob prazniku v septembru.

Naš pevski zbor se v letu 1974 ni mogel odzvati povabilu na Cecilijanko v Gorici, ker smo imeli pred sabo praznik farnega patrona in nato še birmo. Naj omenim še, da se je zborček malih pomnožil, saj šteje že 42 članov. Zborček vodi Magda Ferfolja. Vsako leto se ti mladi pevci udeležijo Minicelijanke.

Uspešno je delovanje naših skavtov in skavtinj. Naša skavtska družina šteje 32 članov. V novembru smo ob 10-letnici ustanovitve skavtov na Goriškem pripravili z goriškimi skavti zabaven večer.

Poleg tega naj še omenim zelo pestro in uspešno delovanje naše odbojarske ekipe »Hrast«, saj se je udeležila finalnega državnega tekmovanja v Rovgu. V novembru pa je pri nas nastopila skupina kotalkarjev iz Pierisa.

R. Laurenčič

Predsednik SKPD »Mirko Filej« - Gorica Viktor Prašnik ob branju poročila

verjanu ob 20-letnici SKPD »F. B. Sedej« in ob svečani otvoritvi Zavoda sv. Družine v Gorici. Oktobra je nastopil v kapucinski cerkvi, novembra pa na Cecilijanki in skupno z italijanskimi mestnimi zbori na koncertu v čast sv. Cecilije na Travniku.

Pomembno je bilo gostovanje v Rimu ob začetku letošnjega leta. Zbor je snemal za vatikanski radio in imel samostojen koncert za rimske Slovence.

Nastop mešanega zbora SKPD »F. B. Sedej« iz Steverjana na Cecilijanki '74

Pesem o Ljubljani

Svedščina je pri Slovencih malo znan jezik. Uči se ga pač le tisti, ki se ga mora, v glavnem pribežniki. Od teh se pa le malokdo ukvarja z leposlovjem. Zato malokdo pozna pesem Karla Snoilskega »Lai-bach«, tj. Ljubljana. Nisem pesnik niti pisatelj. Pesem sem prevedel le zato, da bi z njo predstavil pomembnega švedskega pevalca iz preteklega stoletja.

Carl Snoilsky se je rodil v Stokholmu leta 1841. Njegov praded je bil po rodu Slovenec iz Ljubljane. Mož se je za časa 30-letne vojne pridružil švedski vojski. Za hrabrost ga je švedski kralj povzdignil v plemiški stan. Njegov pravnuk Carl se je ukvarjal s pesnikovanjem že v srednji šoli. Na univerzi v Uppsali je bil sprejet v znamenito akademsko društvo Namnlösa sällskapet. Med člani je veljal za enega najbolj nadarjenih fantov.

Po končanem študiju je mladi Carl odpotoval v Italijo. O svojih vtisih tam je zapustil zbirko pesmi pod naslovom »Italijanske slike«, ki so izšle leta 1865. Med njimi se nahaja tudi naša »Ljubljana«. S to zbirko je prodrl Carl Snoilsky v domovini kot pesnik. Med narodom bo pa živel z zbirko »Švedske slike«, v katerih je opisal dogodke iz švedske zgodovine. Bil je član švedske akademije in predsednik Zveze švedskih pisateljev do svoje smrti leta 1903. Kritika ga ocenjuje kot enega izmed prvakov švedske poezije.

Ne spominjam se, da bi kdaj pred vojno slišal o tem švedskem pesniku slovenskega pokolenja. Da bi se pa kdo spomnil nanj po vojni, zelo dvomim. Bil je sicer izredno svobodoljuben in se navduševal za osvobodilna gibanja preteklega stoletja, toda bil je grofovskega stanu in taki ljudje sedaj ne štejejo pri nas. Upam torej, da nisem odkril nekaj, kar je že odkrito. Veliko pa pove vsebina pesmi.

LJUBLJANA

Ob ramo mojo
je ženka glavo naslonila;
v naročju sinko
je zaspal sladko.
Dolgo sem tako sedel
v železniškem kupeju —
že od jutra iz Trsta,
ko se je daniło.
Miramar sem videl
ob zalivu v modrini;
med skalovjem kraškim
vozi zdaj naš brzi vlak.
Na postaji zadnji
smo italijanščino pustili;
zdaj na Kranjskem smo,
kjer govore in pojejo slovensko.
V dolini tam zagledam
prijazno majhno mesto,
daleč proč pa snežni vrh
v megleno modri vrsti.
Od sonca gruča zagorelih
deklet slovenskih zalih
seno duhteče grabi
po bogatih travnikih —
v jopicah zavanih rakovov,
na glavi živordeče rute:
v dolini žar v južnih barvah —
sneg daleč na obzorju.
Kdo si, mesto, kjer jug
se križa s severom?
Učeni Baedeker podatke daje
na dveh straneh rdeče knjige.
Mesto se Ljubljana zove
in Triglav tale vrh...
Točno! Hvala preročišču,
ki si me na pravo sled privedlo!
Hm, Ljubljana — o tem mestu
se mi zdi, da nekaj vem.
Sramotnega kongresa se spominjam,
pa saj ne gre za to.

Spomin me prav osebno veže
na Ljubljano —
iz Ljubljane je izšel moj rod,
od tu poreklo je imena.
Pod zastavo plavo-rmenno
pibežal srečno je en mož.
On suženjstva se rešil je
in vseh oblik nasilja.
Za popotnino vzel je s sabo
merco sonca južnega
in šel za snegom severa
kot Triglav kaže pot.
In zdaj, nasmejana Ljubljana,
odpiraš svoj vabljiv objem
kot bi htela moje ime slovensko
dobiti v povračilo.
Morda se dedščina južnjaška
še vedno kdaj pa kdaj pokaže,
a veruj mi, na svetu nič
me ne iztrga več iz Švedske.
Dasi tu goré in morje
drugačen jezik govore,
se čutim tam doma
gotovo bolj kot mnogi drugi.

Kjer slavček žvrgoli,
zanj kraj je domovina;
prepirajo pa naj se drugi,
čigav je pevec: moj al' tvoj!
Naj vsak v svojem kraju
svobodno se šopiri!
Kljub vsem pregradam
se bo pesem čula iz veselja.
Misli moje, pesem moja
se prilagaja na švedsk' napev;
na Švedsko sem jaz vezan,
svoboden pa kot slavček-ptič.
Tvoj ne bom, Ljubljana!
Razlog moj si slišala.
Zbogom torej bele hiše
in zelena polkna.
Medtem ko sem sanjaril
ob oknu v svojem kotu,
odprla svoje sta oči
moja ljubljenska oba.
Iz ust je sinka mojega
jutranje sveža švedščina privrela,
jezik moj — moj lasten jezik
z zmagovalnim zvokom.

Poskus prevoda: Božo Prevorsek

Slovenski delež v osvobodilnem boju

3. marca letos je deželni odbor predložil v odobritev deželni svet zanimiv zakonski predlog, ki predvideva deželne prispevke (gre za 30 milijonov lir) za glavne kulturne ustanove in študijske centre, ki bodo s svojim delom počastili 30-letnico osvoboditve.

Deželni odbor in pristojna deželna komisija sta tako odobrila prispevek 12 milijonov za študijski tečaj o odporništvu, ki bo namenjen študentom in učnemu osebju. 15 milijonov pa je zakonski osnutek predvideval za Tržaško stalno gledališče, za Deželni inštitut za zgodovino odporniškega gibanja ter za Furlanski inštitut za zgodovino odporniškega gibanja.

Nadaljnje 3 milijone je osnutek predvideval za razne ustanove in organizacije, ki se bodo s svojimi prireditvami pridružile proslavam 30-letnice osvoboditve.

Kot vidimo, niso pristojne deželne oblasti, to je stranke, ki sestavljajo deželni odbor, sploh pomislile na slovenske ustanove. Na to pa je postala pozorna seveda Slovenska skupnost in je prek svojega deželnega svetovaleca dr. Draga Štoka ostro grajala tak način proslavljanja odporniškega gibanja.

V svojem govoru v deželnem svetu je svetovalec dr. Drago Štoka protestiral ob dejstvu, da je zakonski osnutek popolnoma ignoriral slovenske kulturne ustanove in tako posredno ignoriral slovenski delež v osvobodilnem boju. Dejal je med drugim, da omenjeni zakonski predlog zastavlja slovensko prebivalstvo iz več razlogov.

»Odločujoči politični dejavniki so dobili način, da so prek zakonskega predloga dali izredne prispevke važnejšim italijanskim ustanovam, pozabili pa so na slovenske ustanove, pozabili so tudi na delež Slovencev v odporništvu. V okviru slovenske narodnostne skupnosti so mnoge ustanove, ki bi si zaslužile izredni deželni prispevek.«

Dr. Štoka je nato podrobneje govoril o delu slovenskih organizacij iz Trsta, Gorice in Benečije ter dejal, da jih mora zakonski predlog omeniti v svojem besedilu. Govoril je nato o ogromnih žrtvah, ki smo jih kot slovenska narodna skupnost dali v boju proti fašizmu in nacizmu in naštel podrobno smrtne kazni, število talcev, število padlih, ki jih je slovenska zemlja dala v tem boju.

Danes pa se na vse to, na ves ta ogromni prispevek Slovencev proti fašizmu preredo pozablja, je ugotovil v deželni zbornici slovenski svetovalec. Tudi deželne vladne stranke na to radi pozabijo, zato »predlagam, da vzame deželni odbor ponovno v pretres naše želje in da podeli slovenskim glavnim kulturnim ustanovam, med njimi Slovenskemu stalnemu gledališču enak prispevek kot so ga deležne italijanske kulturne ustanove.«

Italijansko stalno gledališče bo namreč dobilo prispevek 5 milijonov lir za posebno predstavo o Rižarni. Slovensko gledališče (ki pripravlja enako predstavo o Rižarni) pa nič. Dr. Štoka je zato predložil popravek k obstoječemu zakonskemu predlogu in zahteval podelitev 5 milijonov Slovenskemu stalnemu gledališču.

Deželni odbornik Volpe je v bistvu sprejel predlog svetovaleca Slovenske skupnosti ter nakazal 4 milijone lir za slovenske kulturne ustanove, ki bodo na poseben način počastile 30-letnico odporništvu.

Medtem ko izražamo svoje zadovoljstvo

Katoliški glas je 6. marca prinesel članek »Slovenska župnija v Trstu«, ki ga je napisal škofov vikar dr. Lojze Škerl.

O slovenski župniji za središnji del tržaškega mesta se razpravlja že več let, saj o tem piše že letopis Cerkev na Slovenskem iz leta 1971 str. 356. Od takrat je bilo že toliko povedanega v Katoliškem glasu, Mladiki, Družini in še kje, razpravljalo se je na slovenskem medžupnijskem svetu v Trstu, na sestankih Duhovske zveze in druge, da je vikarjev stavek »vsak korak za uresničitev te zamisli naleti na vrsto vprašanj, na katera ni bil do danes še podan zadovoljiv odgovor« naravnost osupljiv.

Na vsa vprašanja, ki jih dr. Škerl nato navaja, so že bili dani odgovori. Kako to, da zdaj niso »zadovoljivi«? O župniji se ni še resno razpravljalo, ker odgovorni za versko življenje med Slovenci na Tržaškem niso o tem vprašanju začeli pravega dialoga.

Kljub temu želimo podpisani mladi laiki na zastavljena vprašanja odgovoriti, ker nas stvar resnično zanima in prizadeva

in ker hočemo pokazati, da smo vedno pripravljeni na pogovor.

1. »Kaj bi bilo treba doseči z ustanovitvijo slovenske župnije v Trstu?« Najprej je treba poudariti, da se zavzemamo za župnijo na področjih sedanjih župnij Novoga sv. Antona, Brezmadežnega Srca Marijinega, Srca Jezusovega, Sv. Petra in Pavla, Sv. Frančiška, Matere milosti, Sv. Družine, Sv. Justa in Rožnovenske Matere božje. Na tem obširnem področju živi nekaj tisoč Slovencev, a imajo na voljo le slovenskega kaplana pri Novem sv. Antonu (saj župnije težijo predvsem tja) in Slovenska župnija bi med slovenskimi verniki nedvomno poživila versko življenje, omogočila bi več nedeljskih maš, načrtno delo, nove pobude, ki jih omogoča župnikova oblast.

2. »Kako naj bi se dušno pastirstvo v tej župniji programiralo in organiziralo?« Kot v vsaki župniji, ob spoštovanju določil in novosti, ki jih je prinesel koncil (pomoč laikov, razni sveti...).

3. »Kje naj bi bilo in kakšno naj bi bilo dušnopastirsko središče te župnije?« Če se odločimo za župnijo, to res ni bistveno vprašanje. Za začetek bi bilo primerno tudi preurejeno pritlično skladišče. Končno pa je škofija v zadnjih letih sezidala toliko cerkv, kjer ni nič slovenskega, da bi lahko prispevala tudi za slovenske vernike.

4. »Kje imamo duhovnika, ki bi to župnijo ustanovil?« To pomeni: Kje je tisti duhovnik, ki bi znal in mogel v današnjem času in pri današnji verski brezbriznosti povezati tržaške Slovence s tem središčem in cerkvijo? Ki bi delo v novi župniji za nove potrebe in zahteve tudi vodil itd? Župnije ne ustanavljajo duhovniki. Vprašanje zveni kot nezaupnica vsem tržaškim duhovnikom. Duhovnik bi pač naredil, kar bi mogel. Pomagali bi mu laiki. Rok menda ne bomo prekržili.

5. »Ali imamo katoliški Slovenci v Trstu toliko uvidnosti in poguma, da bi si lahko začrtali program dela, ki čaka na nas že v sedanosti, še bolj pa bo čakalo v bodočnosti? Ko se število naših duhovnikov tako krči ali ko njihove moči tako vidno pešajo?« Odgovor je delno že zgoraj. Vsekakor vprašanje odgovarja na vsa prejšnja: »Ali imamo... toliko... poguma...?« Naše mnenje je, da je treba nekaj storiti za zapuščene vernike v središču mesta. Slovenska župnija se nam zdi primerno sredstvo. Zakaj ne poskusiti, saj bi dosti ne izgubili tudi z neuspehom. Skrb za te brate (tudi večina izmed nas živi v župnijah, kjer ni nič slovenskega) nas je

gnala pri pisanju tega pisma. Naj bodo zato odpuščene morebitne dobronamerne ostrine!

(Sledijo podpisi 15 članov verske skupine v Trstu).

Grenko spoznanje ob volitvah na Koroškem

Ko koroški »Naš tednik« podaja poročilo o poteku in izidu deželnih volitev na Koroškem v nedeljo 2. marca, podčrtuje naslednje »spoznanje«:

»Ob volivnem pozivu Zveze slovenskih organizacij (ki odgovarja naši Slovenski kulturno gospodarski zvezi - op. ur.) moramo ugotoviti, da temu pozivu somišljeniki ZSO v veliki večini niso sledili. (Omenjena organizacija je namreč pozvala svoje ljudi, naj na deželnih volitvah podprejo ali KEL ali pa listo avstrijske komunistične partije.) To dejstvo se npr. jasno vidi v Selah, na Radišah in v Zelcni Kapli. V teh in drugih občinah je večji del slovenskih volivcev kljub nemški nacionalni in protislovenski politiki podprl socialistično stranko. To je dokaz dejstvu, da se koroški Slovenci, katere so v veliki meri tudi centralne organizacije vključile v večinske stranke, ne čutijo več vezane na slovenske organizacije, ampak sledijo tudi proti lastnim interesom večinskim strankam.«

Spoznanje s Koroškega potrjuje spoznanje s Tržaškega iz leta 1948 ob informbirojevski resoluciji: Slovenski levičarji se čutijo bolj navezane na svojo stranko kot na svoj narod. Če je treba izbirati med stranko in narodom, bodo izbrali stranko.

To je značilnost velike večine slovenskih komunistov in socialistov. Ni pa tako z italijanskimi levičarji kot pričajo Togliatti, Vidali, Terracini, Nenni in še kdo.

Kdo je torej na poti, da se izneveri svojemu narodu?

(r+r)

OPOMBA URED.: Sela so izrazito slovenska vas, ki je med vojno zelo podpirala partizane. Iz te vasi so med drugim nacisti obglavili na Dunaju 13 domačinov. Letos 2. marca so pa volili takole: Koroška enotna lista 188, socialisti 222, ljudska stranka 60, neonacistična stranka 3, komunistična partija 11.

Novi slovenski misal

Slovenska škofovska konferenca je letos v januarju na svoji zadnji seji odobrila končno besedilo za novo slovensko mašno knjigo (misal). Upati je, da bo izšel še to leto.

Kamenčki

Dvoobrazno pisanje

V preteklih tednih smo lahko brali v italijanskih krajevnih dnevnikih in nato tudi v »Primorskem dnevniku« pismo, ki sta ga poslala odvetnik Avgust Sfiligoj in prof. Slavko Bratina. Nič slabega ni, če v demokratični družbi, v kateri živimo, pride do različnih stališč in si določene zadeve tolmači vsak po svoje. Ni pa pošteno, če kdo svoja stališča brani s podtikavanjem in potvarjanjem dejstev.

Odvetnik Avgust Sfiligoj je v svojem pismu italijanski javnosti, o kateri vemo, s kakšnim veseljem bere o naših zdravah, ponudil nekaj resnic, še več pa neresnic. Res je namreč, da je bila SDZ zamišljena kot antikomunistična organizacija, res je tudi, da so komunisti ugrabili Slavka Uršiča in ga usmrtili, ni pa res, da sta Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici in Ljudsko gibanje plačani in v službi jugoslovanskega komunizma. Gospod odvetnik slika v svoji domišljiji takšno podobo o enem delu demokratičnih Slovencev, kakršno si želi italijanska javnost: Slovenci so vsi »titini« razen dr. Sfiligoja in njegovih prijateljev. Italijanski listi so to z veseljem vzeli na znanje in odmerili pismu dr. Sfiligoja precej prostora.

Na drugačne strune je isti gospod zaigral v »Primorskem dnevniku«. Tu je »pozabil« na antikomunizem SDZ in na ugrabitev Slavka Uršiča ter zabrenkal o »hejslovenstvu« SDZ ter o njenih zmagah, posebno še o tisti nad Formentinijem v Steverjanu na volitvah leta 1961. Toda za to zmago ima toliko zaslug kot lanski sneg; zmaga je števerjanska zdrava slovenska zavest.

Tržaški slovenski dnevnik, ki skrajno skopo odmerja prostor poročanju o delovanju demokratičnih in katoliških Slovencev, je tokrat odmeril pismu dr. Sfiligoja prav čeden prostor. Zakaj? Tudi »Primorskemu dnevniku« je všeč, če se ni demokrati med seboj pričakano. Upa, da bodo on in njegovi prijatelji italijanski socialisti in komunisti imeli od tega dobiček na prihodnjih volitvah.

Polemike dr. Sfiligoja in prof. Slavka Bratine imajo torej za namen, čimveč slovenskih volivcev pridobiti za italijanske stranke. To je politika dveh »velikih Slovencev in antikomunistov!

Goriški opazovalec

O dejavnosti SKD »Hrast« iz Doberdoba poročamo na prejšnji strani. Tu objavljamo dve sliki, ki prikazujeta dejavnost mladega rodu na odru in v petju. Zgoraj: miklavževanje v Doberdobo, spodaj: mladinski zbor poje na Miniceclijanki v Katoliškem domu

Sv. birma v slovenski goriški duhovnosti

Na praznik sv. Jožefa je v cerkvi sv. Ivana v Gorici nadškof Peter Cocolin podelil 5 dijakom in 7 dijakinjam zakrament sv. birme.

Nabito polna cerkev vernikov, ljudsko petje in lep red pri službi božji so dali posebno slovesen pečat temu prazniku. G. nadškof je v klenem govoru pojasnil birmancem odgovornost, ki jo s tem zakramentom prejemajo, da morajo vero in milost, ki so jo prejeli pri krstu, zdaj sami varovati, izpovedovati in braniti pred vsakim zlom. Birmancem čestitam in voščimo veliko žive krščanske zavesti.

Seja tajništva Slov. skupnosti v Gorici

V torek 26. marca se je sestalo tajništvo Slovenske skupnosti v Gorici na svoji drugi redni seji. Prisotni so bili Bratuž, Brešan, Sturm, Terpin, Klanjšček, Di Battista, Ferletič, Valentinič in podpredsednik sveta Rado Bednarik. Sejo je vodil tajnik Damjan Paulin.

Prva točka dnevnega reda je bila razprava o strankinih organizacijskih zadevah. Razprava je tekla v glavnem o funkcijah vsakega odbornika in določilo se je delokrog posameznih resorjev. Konkretna je bila debata o ustanovitvi sekcij po vaseh in krajih, kjer bivajo Slovenci; v tem smislu so bili sprejeti ustrezni sklepi.

Nadalje je tajništvo razpravljalo o problemih propagande, šolstva, mladine in o vprašanjih s socialnega področja.

Sledila je razprava o rajonskih konzultah. Slovenska skupnost zahteva, naj se v najkrajšem času sestanejo in pretrasejo številni nerešeni problemi.

Tajništvo je tudi razpravljalo o zlonamernih podtikanjih proti Slovenski skupnosti, ki jih iznašajo določene osebe v slovenski in italijanski javnosti in je sklenilo, da bo podvzelo potrebne ukrepe za obrambo pred obrekovanjem od strani teh oseb, ki z neresničnim in podtalnim blatenjem rušijo ugled Slovenske skupnosti in njenih demokratično izvoljenih predstavnikov.

Na višjih srednjih šolah v Gorici

Solske počitnice bodo od velikega četrtka do velikonočnega torka. V sredo po veliki noči se dijaki vrnejo v šolo.

Na učiteljsku »Simon Gregorčič« v Gorici se je pouk normaliziral. Kot smo že poročali, je ravnatelj prof. Seražin ukinitel popoldanski pouk, ker ni bilo strežniškega osebja. Sedaj je goriško županstvo poskrbelo za potrebno postrežbo in pouk se znova redno vrši.

Končno povejmo še to, da so slovenske višje srednje šole v Gorici imele letos skupno Prešernovo proslavo in sicer v soboto 1. marca. Prej je bila Prešernova proslava le občasno na posameznih šolah. Letos so se združile vse višje srednje šole in imele skupno proslavo v telovadnici zavoda Lenassi. Proslave se je v imenu šolskega skrbnika udeležil inšpektor dr. Leban, ki je navzoče dijake pozdravil v slovensščini. Navzoča je bila tudi pokrajinska odbornica za šolstvo Marija Ferletič, ki je zastopnikom šol izročila italijanski prevod Prešernovega Krsta pri Savici. O Prešernu je spregovoril ravnatelj prof. Sera-

žin, dijaki trgovske šole so recitali Prešernove poezije, oni iz gimnazije-liceja so pa pripravili recital, ki so ga tudi dovršeno podali. Učiteljske je sodelovalo s petjem. Proslavo je še povzdignil igralec tržaškega slovenskega gledališča Stane Raztresen, ki je z njemu lastno doživljajstjo podal Prešernove in druge epske pesmi. Neuglašen je bil samo kratki govor dijaka Cotiča s trgovske šole.

Proslava je bila dostojen spomin Prešerna in poziv k slovenstvu. Take proslave pozdravljamo in si jih želimo, ne želimo pa, da bi kdo Prešernovo ime zlorabljal na šoli za širjenje svojih diktatorskih ideologij. Takšnim poskusom se bomo zmeraj odločno uprli.

Odgovor Slovenski prosvetni zvezi v Gorici

Goriški pododbor SPZ je v Primorskem dnevniku 16. marca objavil članek, v katerem se hudiče, da sem v letošnjem koledarju GMD napisal naslednjo sodbo: »Polne prireditve, ki jih prirejajo katoliška prosvetna društva, so kolikor mogoče »slovenske«, da pa iste stvari ni mogoče reči o drugih tovrstnih festivalih, ki jih drugače usmerjene skupine prirejajo celo polne tedne za nedeljo po vseh slovenskih vaseh.« Nato v članku pododbor pravi, da trditve ne odgovarja resnici. V dokaz navaja vrsto prosvetnih društev na Goriškem, ki delujejo v okviru SPZ, in trdi, da so na vseh njihovih festivalih nastopale slovenske folklorne skupine, slovenski pevski zbori in slovenske godbe.

Vse to bo tudi res. Toda ostaja nekaj vprašanj:

1. Ali so samo prosvetna društva, večanjena v SPZ »drugače usmerjene skupine«? Ali nimamo še KPI in ANPI, ki trditve, da imata za seboj vsaj polovico slovenskih ljudi in simpatizerjev?

2. Te organizacije so priredile zelo številne »festival« od Mačkolj do Steverjana. Koliko je bilo na teh festivalih in zlasti na festivalih ob dnevih Unità slovenskega razen srbskih različic in čevapčičev?

3. Koliko sploh ANPI in KPI upoštevata in gojita slovensko kulturo in jezik?

Prosim SPZ, da bi izvedla primerno anketo in seznanila z rezultati slovensko javnost. Potem bomo videli, ali moja trditve drži ali ne drži.

Kazimir Humar

DAROVİ

Za Zavod sv. Družine: Anica Vicchi, Gorica 4.000; N. N. iz Rupe 2.000 lir.

Ob enajsti obletnici smrti očeta Benedikta darujejo Košičevi za Zavod sv. Družine, za Katoliški dom in za slovensko župnijo v Gorici po 10.000 lir.

N. N. iz Kanalske doline je daroval 20.000 lir za Zavod sv. Družine in 50.000 lir za lačne po svetu. (Dar bi bil moral biti objavljen že v 1. številki letos, pa je po pomoti izostal.)

Namesto cvetja na grob tete Alojzije darujejo Lucija, Ivanka in Sonja Maraž za števerjansko cerkev 15.000 lir.

Za novo stolnico v Skopju: D. F. iz Sv. Križa pri Trstu 2.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

VLADIMIR NAZOR

Legenda o sv. Krištofu

10

Ko pride k puščavnikom, ima raztrgano obleko, ranjene noge, brado posuto s prahom.

Začudi se tem izmučenim ljudem, ki prebivajo po votlinah in se revno hranijo. — Vi ste Kristusovi služabniki? — jih vpraša.

— Smo, čeprav nevrtni — mu ti odgovorijo.

— Rekli so mi, da bom Kristusa videl in da bom začutil na sebi vso Njegovo moč in težo.

— Milost Njegova je neizmerna — so vzklkali puščavniki.

— Toda, kje je On? Tudi jaz bi mu rad služil.

— Z nami ostani, pokazali ti bomo pot do Njega.

In Reprobos ostane pri puščavnikih.

Nekaj časa mu ti mirni in dobri možje govorijo samo o Kristusu. Povedali so mu

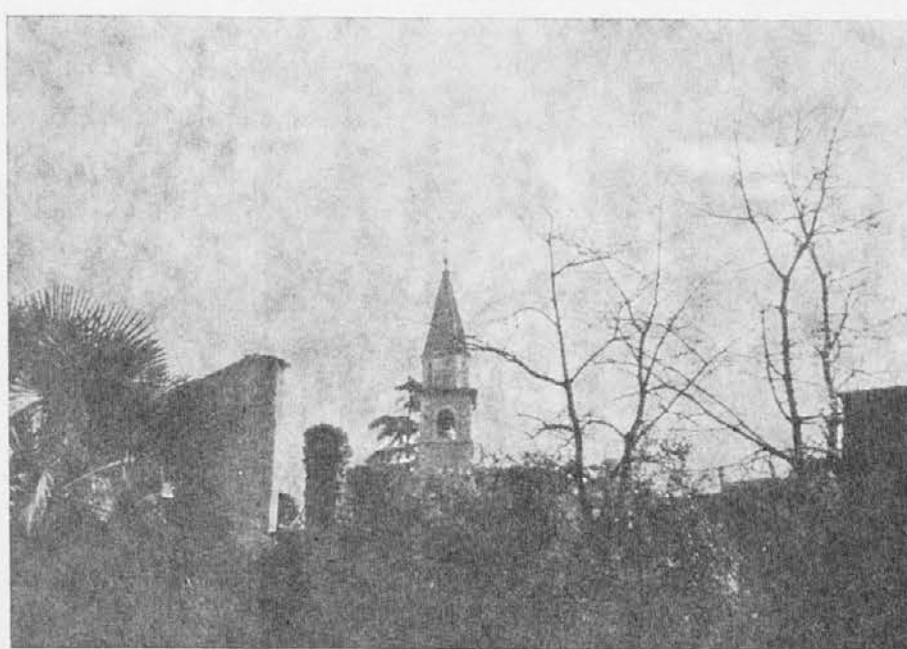
več in lepše, kakor pa je bil zvedel od Hortike. Prav tako je sedaj čul vse o vseh novici, ki jo je Kristus prinesel med ljudi, o trpljenju in vstajenju Rešenikove. Poslušal jih je tako pozorno, da ni izgubil ene same besede. Solze so tekale po njegovem obrazu, medtem ko so stisnjene Reprobosove pesti ponazarjale njegovo bes nad Kristusovimi mučitelji.

— Kako pa se Njemu služi? — jih vpraša.

— S postom in molitvijo. To sta stezi, ki vodita do vrat, pri katerih nas On pričakuje.

In Reprobos se je začel postiti in moliti. Sam v svoji votlini se je opijal v zamaknjenju dolgih molitev, trpinčil telo z lakoto in jezo. Največja muka je bila zanj brezdelje, v katerem je preživljal dneve, toda to trpljenje je imel za pot k Njemu.

Puščavniki so se radovali njegove ubogljivosti in gorečnosti, pa čeprav so še vedno nezaupljivo gledali zdravo krepko telo, ki ga niti glad niti jeza niti bičanje niso mogli oslabiniti. Pomilovali so tega svojega najmlajšega tovariša, ker so menili, da se njegova dobra, krščanska duša, zakopana

Sv. Ivan v Gorici je župna cerkev za slovenske goriške vernike. V njej bodo obredi velikega tedna razen vstajenske procesije, ki bo na veliko noč ob 6.30 v stolnici

Olympia - Libertas Turriaco 3 : 0 (15 : 8, 17 : 15, 15 : 11)

V prvi tekmi drugega dela prvenstva je Olympia gladko odpravila ekipo Libertas iz Turriaca z rezultatom 3:0 (prvič v letošnjem prvenstvu). Čeprav je bila tekma lahka, so jo domači igralci »nervozno« pričakovali, kajti ta ekipa je na tekmah z Olympijo vedno dobro igrala in večkrat so se »modri« znašli v težavah. Tokrat se to ni zgodilo in gosti so bili očitno prešibki za modre, ki stalno lovijo vodečo ekipo Torriane.

V prvih dveh setih je trener postavil na teren standardno postavo z eno samo varianto (Cotič M. namesto Krannerja).

Tekma je bila silno lahka, zato je trener v tretjem setu popolnoma obnovil postavbo. Mlajši igralci so zamenjali »veterane«: R. Lavrenčič namesto M. Spacapanu, A. Malič namesto M. Černica in Štefan Cotič namesto brata Marka. Vsi so se dobro odrezali! Pohvaliti moramo trenerja, ker je končno videl, da ima na razpolago deset igralcev in ne samo šest. Upajmo, da bo to služilo na prihodnjih srečanjih.

Kot že tekma z ekipo Il Pozzo je bila tudi sobotna tekma silno dolgočasna; igralci se niso potrudili, da bi pokazali kaj več, pa tudi sodnika sta bila dokaj slaba.

Pri zadnjih nastopih smo opazili, da se število gledalcev vidno krči in tudi stalni navijači so izgubili začetno navdušenje. Ekipa se bori letos za prva mesta, zato je rezultat precejšnjih tekem znan že pred tekmo samo. Ko ekipa zmaga (za navijače je to nekaj normalnega) molčijo, ko izgublja se čudijo, a vseeno molčijo. Očitno je, da manjka skupnost in nekd, ki bi to skupnost vodil. Vendar ni vsa krivda v tem, ker če publika ne sodeluje, pomeni, da je ekipa ni navdušila. Zato je potrebno mnogo dobre volje na obeh straneh. Igralci naj se potrudijo, tudi če je tekma lahka; verjetno se bo tudi občinstvo zbudilo.

Prihodnja preizkušnja »modrih« bo derby z Domom, ki trenutno sedi na zadnjem mestu lestvice. Srečanje bo v soboto 5. aprila ob 20.30 v telovadnici Stella Matutina.

II. pokal »Olympia«

V sredo 19. marca se je v telovadnici »Stella Matutina« v Gorici vršil odbojkarški turnir, ki ga je organiziralo S. Z. Olympia. Napovedani DLF Trbiž se ni predsta-

vil, ker zaradi snega ni dospel pravočasno v Gorico. Preostala tri moštva so zato igrala vsako z vsakim. Končni zmagovalec je bil Kras iz Zgonika, drugo mesto je zasedla Torriana, tretja je bila Olympia. Izidi so bili:

Kras - Olympia 2 : 0 (15 : 12, 15 : 11);

Kras - Torriana 2 - 0 (15 : 9, 15 : 5);

Torriana - Olympia 2 : 0 (15 : 12, 15 : 9).

Ekipa se dobile pokale, ki so jih darovali goriška občina, urarna Vižintin in ZSSDI.

OBVESTILA

Vpisovanje za letošnje skupno romanje v Lurd, ki bo od 7. do 12. julija, se zaključuje za veliko noč. Pohitite z vpisom!

Seja Zveze slov. katol. prosvete bo v ponedeljek 7. aprila ob 20.30. Vabljeni vsi odborniki.

Mladinsko gledališče iz Ljubljane bo gostovalo v sredo 2. aprila ob 15.30 v Kulturnem domu v Trstu z igro »Pika Noga-vičkas«.

Nove poštne tarife. Od torka 25. marca veljajo nove tarife za pisemsko pošto. Pismo do 20 gr za Italijo in države Evropske gospodarske skupnosti (Francija, Zahodna Nemčija, Luksemburg, Belgija, Holandska) 100 lir, inozemstvo 150 lir; razglednice do pet besed 50 lir, ostale 70; za inozemstvo 100. lir. Priporočeno pismo velja 300 lir, ekspresno pa 350 lir.

Bodimo odločni, enotni in nepopustljivi v svojih upravičenih zahtevah!

Korsič

NOVA PRODAJALNA POHIŠTVA VAM NUDI

- serijsko pohištvo
- pohištvo po meri
- preureditve

OBISČITE NAS!

Podjetje, ki je od obrtniških izkušenj prešlo v trgovinsko dejavnost

POSEBNI POPUSTI

TRST

Ul. S. Cilino, 38 (pri cerkvi sv. Ivana)

Tel. 54390

Ob takem času je Reprobos odšel iz svoje votline, prišel k njim in jim dejal: — Nikar se ne razidite! Jaz sam bom za vse poskrbel.

In napravil je, kar je obljubil. Zjutraj je odhajal preko pušče, a v mraku drugega dne se je vračal. Prinašal je vodo in priberano hrano. Vračal se je sklonjen pod bremenom, ožgan od sonca, prazen in znojen, z ranjenimi nogami, včasih tudi s sledovi zverinjih zob po rokah in obrazu. Nekoč je zakasnil. Prispele je sredi noči s precejšnjo količino hrane, toda z razpraskano kožo iz kamelje dlake in s krvavo glavo. S težavo je prikrival svoj nemir; pogled mu je bil mrk.

Puščavniki so se vznemirili.

— Reprobos, ti si zavoljo te hrane...

— Ne! — jim je odvrnil. — Sem se le branil.

Prišlo je veliko deževje in Reprobos se je spet zavlekel v votlino. Toda ni mogel več moliti. Tista njegova pot skozi puščavo, v soncu in vetru, tisto njegovo tavanje po vaseh, bramba pred zvermi in razbojnikih so spet vznemirili njegovo zmrlo moč; val se je spet dvignil v njem in ga

začel daviti. Ni hotel oboževati Kristusa, noseč ljubezen v srcu, ljubezen do njega mirno in slovesno, kakor je nekoč nosil na rokah Hortikino telo. Spoznal je, da se mora marsikaj spremeniti, ali pa bo moral lagati.

Zato je stopil k puščavnikom in jim rekel: — Jaz ne morem več tako služiti Kristusu. Kaj mi je storiti?

— Ubij svoje telo, pa bo zaživela tvoja duša! — so mu ti odgovorili.

— Meni je bilo napovedano, da Ga bom videl, da bom začutil vso Njegovo moč in da se odtele ne bom več imenoval Reprobos. Kje naj Ga najdem? Kako naj Mu služim?

Na Reprobosovem obrazu je bila tolikšna žalost, da so postali žalostni še puščavniki. Začutili so, da je Reprobosova ljubezen do Kristusa večja od njihove. Umolknili so, ker sami niso vedeli, kaj naj mu rečejo.

Najstarejši puščavnik spregovoril: — Reprobos! Pojdi svojo pot. Išči Ga, pa Ga boš tudi našel.

(Drugič naprej)

Ob praznikih Gospodovega vstajenja in prebujenja v naravi čestitajo in pozdravljajo:

Vsem svojim gostom, prijateljem in znancem želimo prijetno razpoloženje ob velikonočnih praznikih!

HOTEL

BLED

ROMA - RIM (ITALIJA)

Via S. C. in Gerusalemme, 40

Tel. 777.102

Kat. B - Sobe s kopalnico, klimatizacijo, telefonom, radiodifuzijo. Restavracija. Parkirni prostor. Rojakom popust!

Dobrodošli!

Lastnik: V. Levstik

URARNA IN ZLATARNA

VIZINTIN ANI IN MARJAN

GORICA - ul. Monache, 9

Kmečka banka

GORICA - ul. Morelli, 14 - Tel. 2206

vam nudi ugodne pogoje za trgovske posle in bančne usluge (tekoči računi, vezane in proste hranilne vloge, posojila, vnovčenje in diskontiranje trgovskih menic, posli z inozemstvom, nakup tuje valute, plačevanje davkov in tako dalje)

SUPERMARKET OBUTVE

Košič Benedikt

Največja izbira čevljev za vse prilike in čase

Tel. 5162

GORICA

Ul. Rastello, 5-7

DROGERIJA

VIDA

GORICA - ul. Seminario, 10 - Tel. 2887

TVRDKA

Terpin

IMPORT - EXPORT

KMETIJSKI STROJI

Ul. Duca d'Aosta, 42

Tel. 87-218
30-802
30-168

Skladišče:
Ul. III. Armata

TVRDKA

FLORIJAN VETRIH

Velika zaloga nafte, gazolija za centralno kurjavo ter kerozena znamke Chevron

GORICA, ul. Lantieri, 5 - Tel. 2527

MOŠA, ul. Isonzo, 23

PEKARNA - SLAŠČICARNA

VIA TORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja, dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah

GORICA

Tel. 2645

GOSTILNA

Devetak

VRH SV. MIHAELA, 48

Tel. 88005

Elia Čuk

Kolesa, motorna kolesa, radijski sprejemniki, šivalni stroji, pritikline

GORICA, Trg Cavour, 9

Tel. 83536

TRGOVINA

„AGRARIA“

(pri Darkotu)

GORICA

Ul. Carducci, 45

Tel. 81900

★

Nabirka za katoliški tisk na Goriškem

	Lir
Devin	20.000
Dobersdob	30.000
Gabrije-Vrh	31.500
Gorica:	
Stolnica	89.000
Sv. Ignacij	62.000
Sv. Ivan	241.000
Placuta	43.850
Kapucini	106.500
Zavod sv. Družine	10.500
Sestre čud. svetinje	45.000
Jamlje-Dol	35.000
Mavhinje	40.000
Pevma	11.500
Podgora	70.000
Rupa-Peč	82.000
Sovodnje	23.440
Sv. Subida-Krmin	22.000
Standrež	61.000
Steversjan	27.500
Zgonik	60.000
	1.111.790

★

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 — VPLAČANIH LIR 300.000.000

UPRAVLJANA SREDSTVA L. 4.500.000.000

želi ob letošnjih velikonočnih praznikih vsem rojakom v zamejstvu, v domovini in zdomstvu prijetne dneve oddiha ter jih vabi, da se z zaupanjem poslužujejo njenega poslovanja.

Svojim cenjenim klientom nudi vse bančne operacije in usluge - hranilne vloge po ugodnih cenah - neprekinjena blagajna - menjalnica poslovanje z inozemstvom - petletna hipotekarna posojila.

SLOVENCI:

Tržaška kreditna banka je vaš zavod, poslužujte se ga!

Pri nas se stranke počutijo kot doma.

Uveljavitev našega denarnega zavoda je zasluga in uspeh našega človeka.

TRST

Brzjavni naslov Bankred

UL. FABIO FILZI št. 10

TEL. 61 - 446

Supermarket BERTOLINI & C.

MOSSA

Ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

VELIKA IZBIRA MESA, MESNIH IZDELKOV, PERUTNINE, DIVJACINE IN RIB NA DROBNO IN NA DEBELO

Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure

Obiščite nas! Odhajali boste zadovoljni!

TVRDKA

ANTON KOREN

IZDELAVA STEKLA

Podružnica:
Corso Italia, 42
GORICA

Glavna trgovina:
Ul. Carducci, 6
Tel. 2234